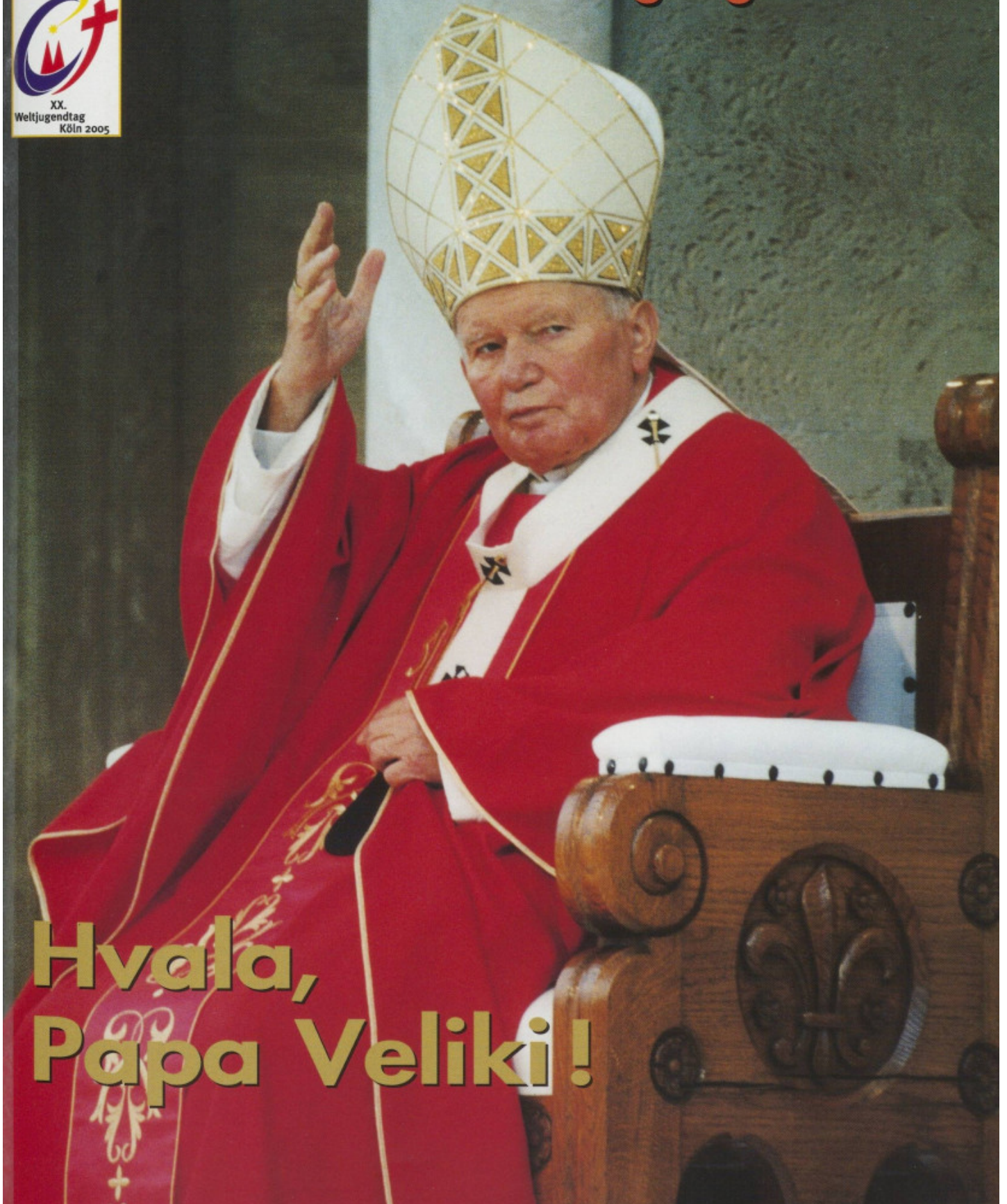
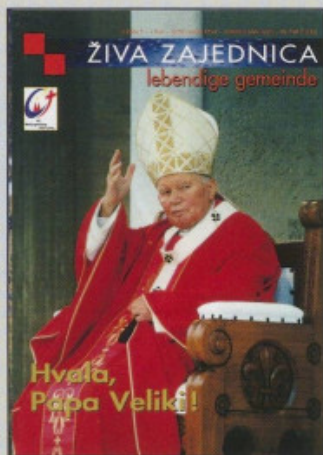

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

Hvala,
Papa Veliki!

Naslovnica:

Papa Ivan Pavao II.
u Mariji Bistrici 1998.;
snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden in
Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824
E-Mail: zivazajednica@t-online.de
kroatenseelsorge@t-online.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg, dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout:
Romana Kašaj, Marija Lovrić

Tisak/Druck:
Spengler's Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

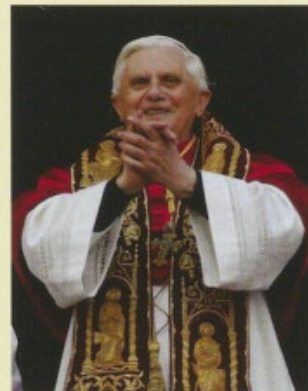
Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse

Zadnja stranica:

Pobjednička ekipa 21. Biblijske olimpijade — HKM Main-Taunus/Hochtaunus VII. sa župnikom o. Ćurkovićem i s. Magdalenom koja je pripremala ekipu;
snimio: A. Polegubić

Kardinal Joseph Ratzinger — novi papa Benedikt XVI.

Kardinal Joseph Ratzinger (78) novi je poglavar Katoličke Crkve. Svečano je to najavio u utorak 18. travnja s prozora bazilike sv. Petra oko 18.40 čileanski kardinal Jorge Arturo Medina Estevez. Novi je Papa, najavio je zatim kardinal Estevez, kardinal Joseph Ratzinger, a uzeo je ime Benedikt XVI. Neposredno zatim na prozoru se pojavio i novi Petrov nasljednik, a njegov izlazak burnim višeminutnim pljeskom pozdravili su deseci tisuća vjernika okupljenih na Trgu sv. Petra. U svom prvom obraćanju na talijanskom jeziku, prekidan više put pljeskom vjernika, papa Ratzinger je rekao: „Draga braćo i sestre nakon velikog pape Ivana Pavla II. gospoda kardinali izabrali su mene, poniznog i jednostavnog radnika u vinogradu Gospodnjem. Tješi me činjenica da se Gospodin zna služiti i raditi i s nesavršenim sredstvima. Nadasve se uzdam u vaše molitve“, rekao je, između ostalog, novi Papa u svom prvom obraćanju nakon izbora.

Kardinal Joseph Ratzinger, dosadašnji prefekt Kongregacije za nauku vjere, predsjednik Papinske biblijske komisije i Međunarodne teološke komisije i dekan Kardinalskog zbora rođen je 16. travnja 1927. u Marktlu na Innu, Njemačka. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1951. Njegov otac, policijski časnik, potječe iz pobožne tradicionalne obitelji zemljoradnika iz Donje Bavarske. Mladenstvo je proveo u Traunsteini, a posljednjih mjeseci II. svjetskog rata pozvan je u pomoćnu službu protuzračne obrane. Od 1946. do 1951., kada je zaređen za svećenika i počeo predavati, studirao je filozofiju i teologiju na Sveučilištu u Münchenu i višoj školi u Freisingu. Doktorirao je teologiju 1953., te četiri godine kasnije postao sveučilišni profesor. Predavao je dogmatiku i fundamentalnu teologiju u Freisingu, zatim u Bonnu od 1959. do 1969., Münsteru od 1963. to 1966. te Tübingenu od 1966. do 1969. Od 1969. profesor je dogmatske teologije i povijesti na Sveučilištu Regensburg. Bio je već dobro poznat 1962. godine, kada u 35. godini života postaje savjetnikom kölnskog nadbiskupa kardinala Josepha Fringsa na II. vatikanskom koncilu. Između brojnih njegovih publikacija ističe se „Uvod u kršćanstvo“ iz 1968. U ožujku 1977. papa Pavao VI. imenuje ga nadbiskupom Münchena i Freisinga, 28. svibnja posvećen je za biskupa te je postao prvi dijecezanski svećenik nakon 80 godina koji je preuzeo pastoralnu službu velike bavarske nadbiskupije. Na konzistoriju 27. lipnja 1977. papa Pavao VI. imenuje ga kardinalom. Papa Ivan Pavao II. imenuje ga 25. studenoga 1981. na čelo Kongregacije za nauku vjere, predsjednikom Papinske biblijske komisije i Međunarodne teološke komisije.

Godine 1980. predsjedao 5. općom skupštinom Biskupske sinode, 1983. je predsjednički delegat na 6. sinodalnoj skupštini. Vice-dekanom Kardinalskog zbora postaje 6. studenoga 1998., a 30. studenoga 2002. i dekanom. Predsjednik je povjerenstva za pripremu Katekizma Katoličke Crkve te je novi nakon 6 godina rada (1986.–92.) predstavio Svetom Ocu. U Kuriji je obavljao službe u Državnom tajništvu (drugi odsjek), Kongregacijama za istočne Crkve, za bogoštovlje i sakramentalnu stegu, za evangelizaciju naroda te katolički odgoj, kao i pri Papinskom vijeću za jedinstvo kršćana i Papinskom povjerenstvu za Latinsku Ameriku. Nakon smrti pape Ivana Pavla II. 2. travnja 2005., na prvim konklavama u trećem tisućljeću izabran je u utorak 19. travnja za 264. Petrova nasljednika, uzevši ime pape Benedikt XVI. Čestitku novome Papi uputio je i delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić.

(IKA/AP)

• VRIJEME PAPE IVANA PAVLA II.

Zbog tebe se
ne bojimo ni
dalje...

str.

4

• 21. BIBLIJSKA OLIMPIJADA

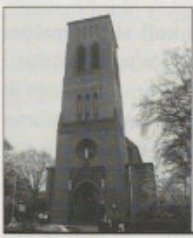

Hrvatska
duhovna i kul-
turna baština

str.

8

• REPORTAŽA: HKM Hannover

Kutak
domovine u
Hannoveru

str.

10

PAPA IVAN PAVAO II. I HRVATI:
Papa Ivan Pavao II. ljubio je
hrvatski narod

6

ZNACI VREMENA: fr. Frano Prcela
Posebnost blagdana Duhova

Gvoriti o Duhu Svetom, znači razmišlja-
ti o svom poletu, o izvoru svoga posto-
janja, cilju svoga putovanja.

12

XX. SVJETSKI DAN MLADEŽI:
Generacija IP2 — Generacija
pape Ivana Pavla II.

22

SOCIJALNI SAVJETNIK: S. Herceg
Ugovor o Njemačkom mirovinskom
osiguranju... (2)

25

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

P. Josip Bebić: Dankbarkeit an Johan-
nes Paul II.

A. Tomljanović-Brkić: Der Frieden
und Liebe Säte

13-15

Čovjek ispunjen Božjim duhom, kao što je bio Ivan Pavao II., nika-
da ne šuti, pa ni u trenutku vlastite smrti. I tada je odaslao još jed-
nu veliku poruku Gradu i svijetu: „Ja sam radostan, budite i vi!”

Veliki Papa — Ivan Pavao II.

Nema sredstva društvenog priop-
ćavanja koje se nije posljednjih
dana usredotočilo na život i smrt pa-
pe Ivana Pavla II. Po čemu je ovaj
čovjek privuklo toliku pozornost jav-
nosti? Zasigurno ne samo zbog toga
što je bio papa. On je privlačio
upravo zbog toga što je znao na bli-
zak i jednostavan način živjeti svoje
papinstvo. Služba ga nije udaljila od
njemu nižih po službi i staležu. Da-
pače, u svakom je trenutku svjedočio,
prihvaćao i uvažavao svakog čovjeka
bez obzira na njegove razlike; gradio
je mostove, zbližavao ljude i
narode. Progovarao je i onda kada
su drugi šutjeli, zauzimao se za do-
bro i o tome glasno bez straha go-
vorio. Nikoga nije odbacivao. Nije
čekao da mu drugi prilaze, radije je
drugima prilazio. Zato su s pravom i
u času njegove smrti milijuni osjećali
da je umro netko njima blizak, netko
tko ih je volio. Odakle je Ivan Pavao
II. crpio snagu i nadahnuće? Zasi-
gurno ne iz različitih filozofskih uče-

nja. Od njih je naučio da je sve ljud-
sko prolazno. No znao je da ipak
Netko i nešto važno vječno ostaje, a
to je Krist i njegovo evanđelje. Tome
je bio spreman sve podrediti, za to je
bio spreman sve žrtvovati. Bez Krista
ne bi mogao ništa učiniti, bez Njega
bi sve izgubilo svoj puni smisao. Bez
Njega bi i samo papinstvo bilo samo
ovozemaljski oblik težnje za određe-
nom čašću i dominacijom. Čovjek
ispunjen Božjim duhom nikada ne
šuti, pa ni u trenutku vlastite smrti. I ta-
da je odaslao još jednu veliku poru-
ku Gradu i svijetu: „Ja sam radostan,
budite i vi!” Radost i sreća se rađa
samo u ljubavi, u davanju, životu za
druge. Osim nje ništa ne ostaje, ona
sama zauvijek traje i poslije ovoze-
maljskog života pretapa se u novu ži-
votnu stvarnost; ona je neugasiva na-
da i čežnja ljudskih srca. Ne svjedo-
či li papa Ivan Pavao II., koji je na
poseban način bio blizak mladima,
o tome snažno i nakon svoje smrti?

Urednik

Iz delegatovog Duhovnog poticaja

Zahvalnost papi Ivanu Pavlu II.

Poštovane čitateljice i čitatelji!

Papa Ivan Pavao II. prošao je
kroz vrata vječnosti otišavši od
nas Gospodinu. Taj 2. travnja bio
je tužan dan ne samo za nas kato-
like nego i za kršćane i (veliki dio)
nekršćana. Nepregledno mnoštvo
ljudi hodočastilo je u Rim na rasta-
nak s njim. Čovječanstvo još nije
doživjelo tako nešto. Cijeli se svijet
opraštao preko malih ekrana. Smrt
papina, ionako nije neočekivana,
pokrenula je lavinu osjećaja jer on
nije bio samo znameniti papa nego
i poseban čovjek. Postao je simbo-
lom mira s odlučujućim utjecajem
na Crkvu. Papa koji je nedvoumno
čovjek Božji, čovjek duboke i posto-
jane vjere, čovjek molitve, široka
pogleda na svijet i pun humora —
vizionar u punom smislu riječi. Že-
lio je ujediniti sve kršćane i među-
sobno približiti sve religije. Ivan Pa-
vao II. bio je prvi papa koji je posje-
tio sinagogu i džamiju i molio pred
Zidom plača u Jeruzalemu. U Asizu
je molio za mir s predstavnicima
najrazličitijih vjera što je dotada bi-
lo nezamislivo. Posjeto je preko
134 zemalja kako bi Riječ Božju

približio narodima. Ivan Pavao II.
puno je napravio. Ali je i na budu-
ćnost mislio jednako kao i na sada-
šnjost jer mu je mladež posebno pri-
rasla srcu. Njegove riječi mladima
„Tražio sam vas. Sad ste došli k me-
ni. Zahvaljujem vam na tome” ostat
će nezaboravljene. Zahvaljujemo
Bogu za toga iznimnog čovjeka.
Zahvaljujemo Bogu što nam je u
ovo teško vrijeme podario tako do-
bra i čovjeku naklonjena papu.
Uzvratio mu Gospodin za sva djela
na ovome svijetu svojom nebeskom
dobrotom. Usto će velika „molitve-
na obitelj” kršćana ostati povezana
sa svojim tako cijenjenim i štovanim
papom Ivanom Pavlom II. Dok sam
pisao ovaj članak, pristigla je vijest
da je izabran novi papa. S velikom
radošću slično tisućama ljudi na
Trgu sv. Petra, doznadoh da je iza-
bran jedan Nijemac, Joseph kardi-
nal Ratzinger. Radujem se sa svim
kršćanima, a napose s njemačkim
narodom što nam je Bog tu osob-
nost podario za papu. Sve naše
molitve pratit će ga kroz njegov
pontifikat. U tom smislu želim vam
svima mir i dobro **Vaš fra Josip Bebić**

VELIKE TEME VELIKOGA PAPE I PONTIFIKATA

Zbog tebe se ne bojimo ni dalje...

Ivan Pavao II. bio je simbol dugoga puta koji Crkva čini za pomirenje svijeta. Njegovo zauzimanje za mir među religijama, za jedinstvo kršćana, za mir među narodima, njegovo ne ratu i ratovima velika je gesta koja je Crkvi pomagala u približavanju mira svijetu.

Rekao si nam: „Ne bojte se!“ Zbog Tebe se ne bojimo ni dalje. Tim su se riječima 8. travnja na Trgu sv. Petra od Ivana Pavla II. oprostili mladi, koje je nazivao „sentinelle di mattino“ – vjesnicima jutra, noćnom stražom, budućnošću čovječanstva.

Imajući sadašnji i budući svijet pred očima, Ivan Pavao II. svih je 26 godina svoga pontifikata radio – za budućnost. I stekao ime – Veliki, kojega jamačno zaslužuje. Jer, kada je prvi puta kao Papa došao u svoju domovinu Poljsku, njegovi se sunarodnjaci nisu usudili ni pljeskati. Televizijskim snimateljima komunisti su odredili da snimaju samo „uske kadrove“, da se ne vide stotine tisuća i milijuni vjernika Poljaka koji su se okupljali oko njega. Kada se jednom prolomio prvi pljesak, više nitko nije mogao „zaustaviti“ Papu koji je slamao i slomio komunizam, koji je oštro govorio protiv bezobzirnoga kapitalizma i divlje globalizacije. Koji je bio hodočasnik Evanđelja po cijelome svijetu, „globtrotter“. Nitko nije mogao zaustaviti snagu Kristovog atlete koji je – u duhu II. vatikanskoga koncila – obnavljao Crkvu, iznutra i izvana. Koji je služio Kristu do kraja, i bez glasa, kako je više puta ponovio, i onda, kada su mnogi neizravno pozivali „na ostavku“, na „odlazak u mirovinu“. Ivan Pavao II. ponavljao je: „Svoju misiju moram ispuniti do kraja. Onako kako Krist to želi.“ Svojom patnjom koja je bila tako često vidljiva na njegovu licu i tijelu, svjedočio je da čovjek ne gubi dostojanstvo i vrijednost ni kada je bolestan, ni kada je star, ni kada je nemoćan, kada svoju službu ne obavlja baš onako „učinkovito“ kako to od nje svi očekuju. „Totus tuus“ – sav Tvoj, ponavljao je preko Majke Božje njezino Sinu čiji je namjesnik, kao Petrov nasljednik, bio na zemlji. Osvajao je srca cijeloga svijeta. Njegovi pastoralni pohodi po svijetu bili su spektakularni doživljaji vjere. I mlad, i star Papa je svima dolazio – s križem. Ostatak će zapamćen kao čovjek s križem, čovjek čvrsto

oslonjen, starac gotovo obješen o križ. Jednako tako, kao što je to bio cijeli život. Na križ se oslanjao, drvu križa se obraćao molitvom, s njime je propustavao cijeli svijet. Objješene na križ, puno puta, na licu mu se vidjela bol i napor. Teška, svjesna i konkretna bol: bol križa. Kao i one nedjelje kada je slavio misu u bazilici sv. Petra, i znao da će po zalasku sunca u bolnicu Gemelli, na još jednu operaciju, u čiji ishod nitko nije mogao biti siguran. Svi su vjernici tada vidjeli kako ruka jedva drži pastirski štap s križem. Bio je to drugi čovjek od onoga koji je predvodio svečani Te Deum u vatikanskoj bazilici kada je, tek izabran u listopadu 1978., velikim koracima grabio naprijed, visoko dignuo pastirski štap i njime zrakom napravio znak križa, znak blagoslova. Pastirski štap s križem, život s križem, život pod križem. S tim križem sišao je među strahote svijeta, otišao na „Brdo križeva“ u Litvi, s tim je križem činio geste kojima ih je osuđivao i odbacivao. S tim je križem – pod križem sv. Marcela – 12. ožujka Svete godine 2000. osudio i sve grijeh Crkve. Molio za oprost. Nijedan svjetski moćnik nije posjetio i nije upoznao stvarnost ljudskoga života u toj mjeri – stvarnost čovjeka, stvarnost društva, stvarnost duha našeg planeta, napisao je u svom posebnom izdanju „Glas Koncila“. Nijedan čovjek se nije tako jasno usudio reći da je potrebno „prijeći prag nade“. Nade koju su mnogi izgubili, ili zagubili, čak u onome trenutku kada je bio izabran, kada je na Petrovoj stolici naslijedio dva velikana, pape Roncallija i Montinija, i kada nije bilo malo onih koji su mislili da će papa Poljak predstavljati „opasnu novost“, jer dolazi „iz daleka“, iz „hladnoće“ i iz zemlje, koja ima katoličku tradiciju i povijest, ali je u to doba bila „zemljom zla“. Bilo je, i bit će onih koji su ga „na brzu brzinu“ proglašavali trijumfalistom i dogmatičarom, no ona novost koju je unio u život Crkve i svijeta bila je – novost evanđelja. I to u doba velikih bijegova od etičkih,

gradanskih i političkih odgovornosti tako da su se na njegovo svjedočanstvo i djelovanje oslonili i sumnjičavci, a u njega se kunu i u velikim svjetskim pitanjima citiraju ga i nevjernici.

„Širom otvorite vrata Kristu!“

„Svi vi koji već imate neprocjenjivu sreću da vjerujete, svi vi koji još uvijek tražite Boga, a i vi koji ste izmučeni sumnjom – primite još jednom, danas i na ovome svetome mjestu, riječi koje je izgovorio sv. Petar. U tim je riječima vjera Crkve. U tim istim riječima je nova istina, štoviše, zadnja i konačna istina o čovjeku: Sin Boga živoga. 'Ti si Krist, Sin Boga života!'“. To je u svojoj prvoj homiliji kao Papa, na početku svojega pontifikata 22. listopada 1978. izgovorio Ivan Pavao II. „Danas novi biskup Rima svečano započinje svoju službu i poslanje Petra. U ovome gradu, naime, Petar je dovršio i ispunio zadaću koju mu je povjerio Gospodin“, rekao je novi poglavar Katoličke Crkve priznajući: „Da, braćo i djeco, Rim je Petrovo sjedište. Kroz stoljeća na ovoj stolici nasljeđivali su ga uvijek novi biskupi. Danas novi biskup uzlazi na Petrovu rimsku katedru, biskup pun strepnje, svjestan svoje nedostojnosti. I kako ne strepeti pred veličinom toga poziva i pred sveopćim poslanjem ove rimske stolice? Na Petrovu stolicu danas dolazi biskup koji nije Rimljanin. Biskup koji je sin Poljske. No, od danas i on postaje također Rimljanin. Da, Rimljanin!“ Potom je Papa izgovorio riječi koje su odjekivale sve godine njegova pontifikata: „Braćo i sestre! Ne bojte se primiti Krista i prihvatiti njegovu vlast! Pomozite Papi i svima koji žele služiti Kristu te, Kristovom vlašću, služiti čovjeku i cijelome čovječanstvu! Ne bojte se! Otvorite, štoviše, širom otvorite vrata Kristu! Njegovoj spasenjskoj vlasti otvorite granice država, ekonomskih kao i političkih sustava, širokih područja kulture, civilizacije, razvoja. Ne bojte se! Krist zna 'što je u čovjeku'. Samo on to zna!“

Djelići mozaika „autobiografije srca“

Bila je to poruka nade, poruka spašenja, poruka potpunoga oslobođenja. Nije posustao, u svih 26 godina, otvoreno nastaviti baš s tom i takvom porukom, susrećući ljude i obraćajući im se, gotovo redovito, njihovim jezicima. Često je, neočekivano, prekidao službene govore, prepustao se „improvizaciji“, vraćao se svojim sjećanjima, osobnim primjedbama i dojmovima. I to su djelići mozaika, mozaika života jednoga Pape, Pape koji je bio — pravi čovjek. Čovjek koji je u 26 godina pontifikata izgovorio ili napisao oko 15.000 raznih govora i dokumenata, više od 18 milijuna riječi — koje zajedno čine 22 puta cijelu Bibliju. Namjerno je ostavljao službene tekstove po strani, kao bi progovorio iz svoje nutrine, iz srca. Onako kako je objasnio jednom liječnicima u Gemelliju: „Tu sam, pred vama, bez papira. Moram naći taj papir u sebi, jer sve ono što vam želim i moram reći napisano je u mojem srcu.“ Tu „autobiografiju srca“ prepoznao je cijeli svijet. Prepoznao je u njemu čovjeka i svećenika koji, kada je postao papa, nije činio ništa drugo nego iz dana u dan živio svoje vlastito ljudsko i svećeničko poslanje u svjetlu vjere i svjedočanstva, u potpunome jedinstvu života, djelovanja i naučavanja.

Mirotvorac u svakome trenutku

Ivan Pavao II. bio je simbol dugoga puta koji Crkva čini za pomirenje svijeta. Njegovo zauzimanje za mir među religijama, za jedinstvo kršćana, za mir među narodima, njegovo nerat i ratovima velika je gesta koja je Crkvi pomagala u približavanju mira svijetu. Kada je pala željezna zavjesa komunizma, činilo se da će ratova biti sve manje. Nažalost, nije se dogodilo tako, pa je Sveti Otac stalno ponavljao da je mir „dar Božji“, ali istodobno i „zadaca povjerena svima“. „Mai più la guerra!“, često je grmio, zgrčena, čak ljutita lica s prozora Apostolske palače u Vatikanu. „Nikada više rata, koji odnosi živote nevinih, koji uči ubijati i isto tako potpuno mijenja život ubijica, koji iza sebe ostavlja repove bijesa i mržnje, otežavajući pravedno rješenje samih problema koje je prouzročio.“ Mir je „plod ljubavi“, otvoreno gradilište na kojemu svi moraju raditi. Kao što je on neumorno radio, počevši

s velikim Međureligijskim molitvenim susretom u Asizu 1986. na koji su došli poglavari svih velikih religija svijeta.

Zaštititi obitelj — raskrižje čovječnosti

Čovjek je put Crkve, a kršćanska se zajednica mora uvijek zauzimati za poštivanje ljudskih prava. To su okosnice Papina učenja od enciklike „Redemptor hominis“ do apostolske pobudnice „Ecclesia in Europa“: iz njega proistječe poziv na poštivanje vrijed-

Sveti Otac, koji će ostati zapamćen kao čovjek s križem, pred replikom Višeslavova križa 27. ožujka 1985. u Rimu je rekao: „Kakav lijep križ!“ Fra Marko Prpa, koji je nosio križ, odgovorio je: „Da, Sveti Oče, lijep je taj križ kao naša zemlja i težak kao naša povijest!“

nosti života, na bračnu vjernost, na obitelj kao mjesto svjedočanstva kršćanskoga života. Ono što ugrožava obitelj, jasno je Papi, ugrožava i čovjeka. Obitelj je „prvi životni prostor koji čovjek susreće dolazeći na svijet“ i prvo iskustvo iz obitelji odlučujuće je za cijeli život. Zato ona mora biti „prva škola svih ljudskih i kršćanskih vrlina“, „zajednica života i ljubavi“. Papa je osobno bio na tri od četiri Svjetska susreta obitelji: dva puta u Rimu, jednom u Rio de Janeiru. Okupljenima u Manili, u siječnju 2003., obratio se videoporukom: „U svakodnevnom životu ne nedostaje zasjeda, napetosti, patnje i umora. Ali, niste sami na svom putu. S vama je uvijek prisutan i djeluje Isus, kao što je bio u Kani Galilejskoj, u trenutku poteškoće za one mlade zaručnike.“

Čovjek je iznad kapitala

Kao što je znao koliko je lažan u sebi bezbožni kapitalizam, koji nije poštivao čovjeka i njegovu slobodu,

znao je da je „milijama daleko“ od poštivanja čovjeka i kapitalizam. Čovjek radnik vrijedi više od profita, više od kapitala. Štoviše, sam je čovjek kapital, pisao je u svojim enciklikama socijalnog nauka Crkve, među kojima se ističe „Radom čovjek“. Ljudsko dostojanstvo svakoga radnika, duhovna dimenzija rada, svjetska koalicija za dostojanstveni rad, globalizacija solidarnosti i potreba da se ponovno promisli „svekoliko gospodarstvo“. To su samo neke ključne riječi koje je Ivan Pavao II. izricao šireći nauk o ispravnom vrednovanju čovjeka i kulturi rada u doba globalizacije, obilježene izvanrednim razvojem tehnologija i komunikacija, ali i novim oblicima nepravda i iskorištavanja. „Jedan sam od vas. Izišao sam iz kamenoloma Zakrowek, iz parnih kotlova Solvaya, kasnije Nove Hute. Preko tih ambijenata, preko vlastitih iskustava rada, usudujem se reći, Papa je iznova učio Evanđelje“, poučavao je Ivan Pavao II. — Papa radnik, koji je puno puta posjećivao radnike upravo u njihovom ambijentu, na radnome mjestu.

Ivan i Pavao — Papa iz daleke zemlje...

Izabran za papu kardinal Wojtyła izabrao je ime Ivan Pavao II. jer je, po primjeru Ivana Pavla I., želio izraziti — kako je sam kasnije posvjedočio — „ljubav prema jedinstvenoj baštini koju su Crkvi ostavili pape Ivan XXIII. i Pavao VI., te ujedno moju osobnu spremnost da je razvijam s Božjom pomoći“, podsjećajući na „nesavladivu nadu“ pape Roncallija, „strpljivost i nepokolebljivost“ pape Montinija i „osmijeh“ pape Lucianija. U svom je prvome zdravu rekao: „Još smo svi tužni nakon smrti našega preljubljenog pape Ivana Pavla I. I evo, uzoriti kardinali pozvali su novoga biskupa Rima. Pozvali su ga iz jedne daleke zemlje... daleke, ali uvijek tako bliske zajedništvu u vjeri i kršćanskoj tradiciji. Bojao sam se primajuć to imenovanje, no učinio sam to u duhu poslušnosti prema našem Gospodinu Isusu Kristu i u potpunome povjerenju prema njegovoj Majci, Presvetoj Djevici. Ne znam mogu li se dobro izraziti vašim... našim talijanskim jezikom. Ako pogriješim, vi me ispravite. I tako se pokazujem svima vama da bih ispovjedio našu zajedničku vjeru, našu nadu, naše pouzdanje u Majku Kristovu i Majku Crkve, ali i da bih započeo iznova na ovome putu povijesti i Crkve, s pomoću Božjom i uz pomoć ljudi.“ **M. K.**

Papa Ivan Pavao II.

„Dragi vjernici svjetovnjaci, muževi i žene, pozvani ste velikodušno preuzeti na sebe svoj dio odgovornosti za život crkvenih zajednica kojima pripadate. Lice župa mjesto prihvaćanja i poslanja, ovisi također o vama. Ni jedan krštenik ne može ljenčariti!“, kazao je Papa u Osijeku 7. lipnja 2003.

Ivan Pavao II. poseban pečat ostavio je u hrvatskom narodu. Već nakon Deklaracije o osamostaljenju Republike Hrvatske koju je donio Sabor 25. lipnja 1991. Sveti Otac je tražio od jugoslavenske vlade da prekine s agresijom. Napisao je: „Zahtijevam da se obustavi upotreba sile.“ Hrvatskom predsjedniku dr. Franji Tuđmanu uputio je poruku s izrazom solidarnosti. Dok je međunarodna zajednica oklijevala, a agresija na Hrvatsku buktala pozvao je Katoličku Crkvu da moli za mir na našim prostorima. Svoj veliki doprinos dao je u priznanju Hrvatske kao poticaj drugima. U prosincu 1991. izrazio je žalost zbog strašnih bombardiranja koja su sijala smrt i razarala Hrvatsku. Dok je Papa pozivao opeto-

vano na mirno rješenje, diplomacija Svete Stolice tiho je radila da bi 13. siječnja 1992. službeno objavila odluku o priznanju samostalne Republike Hrvatske. To priznanje tako je smišljeno da je pozitivno utjecalo na članice Europske zajednice koje su taj korak učinile dva dana kasnije 15. siječnja, a zatim i druge zemlje. Već u svibnju Sveta Stolica poslala je svog nuncija u Republiku Hrvatsku kako bi ojačala diplomatske odnose, a Hrvatska je svog veleposlanika pri Svetoj Stolicu poslala u srpnju iste godine. Kao vrhovni poglavar Svete Stolice Ivan Pavao II. svojim je potpisom ratificirao Međunarodne ugovore što su ih sklopili Sveta Stolica i Republika Hrvatska. Tako je sklopljen Ugovor o pravnim pitanjima, Ugovor o suradnji na području odgoja i kulture, Ugovor o dušobrižništvu katoličkih vjernika, pripadnika oružanih snaga i redarstvenih službi i Ugovor o gospodarskim pitanjima. I na svom posljednjem inozemnom državničkom pohodu prvi hrvatski predsjednik dr. Franjo Tuđman, iako vrlo bolestan, boravio je u Vatikanu gdje je sudjelovao

na otvorenju velebne izložbe „Hrvati — kršćanstvo, kultura, umjetnost“, te ga je toga dana 28. listopada 1998. primio Sveti Otac u audijenciju.

Ljubavlju rastakao komunističko zlo

Ivana Pavao II. neprestance je gajio simpatije prema hrvatskome narodu. Njegov odnos prema Crkvi u Hrvata bio je poseban, jer je dobro poznavao njezin težak položaj u komunističko vrijeme. Tako ulazi u povijest po osnivanju Hrvatske biskupske

Papa je u Sarajevu poručio: „Danas sam došao reći vam: hrabro naprijed! Ne umarajte se u zalaganju oko promaknuća toliko dugo žuđenoga mira! Već sviće Božja zora ovome puku i svjetlo novoga dana već obasjava vaše korake“.

konferencije i četiri nove biskupije. Osnovao je Vojni ordinarijat za pastoralnu skrb članova obitelji i pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga, zatim je osnovao Požešku, Varaždinsku i Gospićko-senjsku biskupiju. Sveti Otac prijateljevao je s hrvatskim kardinalima i biskupima. Posebno je još od Drugoga vatikanskog koncila bio prijatelj s kardinalom Franjom Šeperom. Pohodio je Hrvatski zavod sv. Jeronima u Rimu.

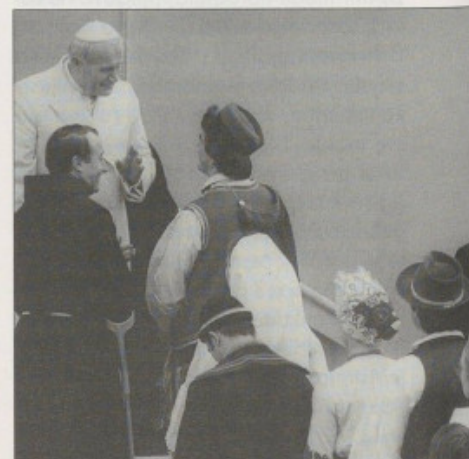
Pet pohoda Hrvatima

Ivan Pavao II. pohodio je tri puta Republiku Hrvatsku i dva puta Bosnu i Hercegovinu. Dok je Hrvatska još krvarila ratom zahvaćena 1994. 10. i 11. rujna Papa joj je došao u pohod. Uz veliko oduševljenje oko milijun vjernika sudjelovalo je na zagrebačkom hipodromu u misnom slavlju. Došao je o 900. obljetnici osnutka Zagrebačke biskupije. Papa je tada želio pohoditi Sarajevo i Beograd, ali mu nije nakana ostvarena pa je iz Hrvatske uputio poruku narodima na tim područjima. Na odlasku u luci Ple-

so kazao je: „Oprostiti znači osloboditi srce osjećaja osvete, koja nije spojiva s izgradnjom kulture ljubavi u kojoj sudjeluje svojim vlastitim doprinosom svaki čovjek dobre volje. Mir pretpostavlja da u temelju svake inicijative budu uvijek iskrena volja za dijalozom, poštivanje prava svakog pojedinca, kao i nacionalnih manjina, nastojanje oko međusobne snošljivosti. Budite čvrsto uvjereni da dobro mira ima svoj zadnji temelj u srcu samoga Boga.“ Za prvog pohoda Hrvatskoj Papa je posebno uputio poruku mladima i svim vjernicima da ne gube nadu.

Proglasio je Stepinca blaženim

Drugo njegovo hodočašće Crkvi u Hrvata pod geslom „Bit ćete mi svjedoci“ od 2. do 4. listopada 1998. bilo je poveznica hrvatskoga sjevera i juga. Od Zagreba, Marije Bistrice, preko Solina i Splita uputio je brojne poruke ljubavi i ohrabrivao hrvatski narod. Na Mariji Bistrici proglasio je blaženim hrvatskoga mučenika kardinala Alojzija Stepinca. Više od milijun vjernika molilo je sa Svetim Ocem za boravka u Hrvatskoj. Znajući i duboko proživljavajući i suosjećajući s hrvat-

Skupinu hrvatskih vjernika, koju je predvodio tadašnji voditelj HKM Frankfurt fra Luka Livoja, primio je Papa u Mainzu 17. studenoga 1980.

Ljubio je hrvatski narod

Pobjednici hrvatske biblijske olimpijade u Njemačkoj 1979. - vjeronaučna ekipa iz HKM Wuppertal - na nagradnom putovanju u Krakovu uspjela se sastati sa Svetim Ocem

skim narodom, Papa je poručio: „Sve su snage pučanstva sada usmjerene na postupno liječenje dubokih rana, sukoba, na istinsko pomirenje među svim etničkim, vjerskim i političkim skupinama, i prema uvijek sve većoj demokratizaciji društva. Radujem se tome i potičem na ustrajnost u zalaganju s velikodušnom odlučnošću. Ratne posljedice i način razmišljanja stvoren u doba komunističke vladavine, stvaraju brojne zapreke. Prije nego je potrebno ne klonuti duhom. Solidarnom se suradnjom svih mogu i u razmjerno kratkom roku naći prikladna rješenja čak i za naj-složenija pitanja.“

Blaženom je proglasio Mariju Petković

Svoju je ljubav prema Hrvatima iskazao je i u trećem pohodu Republici Hrvatskoj koji je ostvario od 5. do 9. lipnja 2003. Pohodio je Dubrovnik gdje je proglasio blaženom redovnicu Mariju od Propetog Isusa Petković. U tom pohodu Papa je obišao cijelu Hrvatsku. Susreo s mnoštvom u molitvi u Osijeku, Đakovu, Zadru, Rijeci. U brojnim porukama u Osijeku se obratio laicima. Između ostalog kazao je: „Dragi vjernici svjetovnjaci, muševi i žene, pozvani ste velikodušno preuzeti na sebe svoj dio odgovornosti za život crkvenih zajednica kojima pripadate. Lice župa mjesto prihvatanja i poslanja, ovisi također o vama. Vi ste — kao dionici Kri-

stove svećeničke, proročke i kraljevske službe te obogaćeni darovima Duha Svetoga — osposobljeni pružati svoj doprinos na području bogoštovlja i vjerske pouke te u promaknuću raznovrsnih misijskih i karitativnih djela. Ni jedan krštenik ne može ljenčariti!“

Molio je za Bosnu i Hercegovinu

Kao neumorni svjetski nositelj nade Sveti Otac posebno se zauzimao za Bosnu i Hercegovinu od njezina odcjepljenja i osamostaljenja. Znakovito je promaknuće vrhbosanskog nadbiskupa Vinka Puljića u Kardinalski zbor 1994. Time je

želio ojačati mjesnu Crkvu u povezanosti sa Svetom Stolicom u novonastaloj državi. U vrijeme srpske agresije na tu zemlju uputio je brojne apele i pozive kako međunarodnoj zajednici tako i sukobljenim stranama za prestanak krvoprolića. Papa Ivan Pavao II. u svojoj namjeri posjeta Bosni i Hercegovini čekao je da se steknu minimalni uvjeti. Tako je na blagdan Rođenja Marijina u rujnu 1994. Sveti Otac namjeravao pohoditi Sarajevo. Iako je sve bilo pripremljeno zbog žestine borbi to mu nije bilo moguće. Svoju propo-

lačenih. On je na strani roditelja koji oplakuju ubijene sinove i kćeri. On sluša nemoćni krik slabih koji su pogazeni. Solidaran je sa ženama poniženim nasiljem. Bliz je prognanicima koji su prisiljeni napustiti svoju zemlju i svoje kuće. Ne zaboravlja patnje obitelji, staraca, udovica, mladeži i djece. Njegov je narod koji umire. To barbarstvo treba prestati! Dosta je više rata. Dosta je više razornoga bijesa.“

Papa u Sarajevu i Banjoj Luci

Svoje putovanje u glavni grad Bosne i Hercegovine Sarajevo, kao hodočasnik mira i znak nade Papa Ivan Pavao II. ostvario u subotu 12. i nedjelju 13. travnja 1997. Sveti Otac došao je u Sarajevo da bi osobno donio utjehu „bolesnome i iznemoglome čovječanstvu“. Podjednako se obraćao svima, tražio je i molio mir. U središtu njegova govora je čovjek mirotvorac. Grad-znak je izraz koji se najčešće mogao čuti s Papinih usana svaki put kad god je mislio na Sarajevo. Papa je u Sarajevu poručio: „Danas sam došao reći vam: hrabro naprijed! Ne umarajte se u zalaganju oko promaknuća toliko dugo žuđenoga mira! Već sviće Božja zora ovome puku i svjetlo novoga dana već obasjava vaše korake.“ Pozvao je i druge vjerske zajednice da mole za mir.

Svoj drugi pastirski pohod vjernicima Bosne i Hercegovine Papa je prire-

„Budućnost ovih krajeva ovisi o vama. Ne tražite drugdje ugodniji život, ne bježite od svoje odgovornosti čekajući da vam netko drugi riješi teškoće...“, rekao je Papa u Banjoj Luci.

vijed koju je namjeravao održati u Sarajevu održao je Castel Gandolfo gdje je služio misu. Odlučno je pozvao na prestanak rata. „Neka prestanu bezbrojna razaranja!“; kazao je Sveti Otac. „Molimo — slijedeći ritam molitve Gospodnje da započne vrijeme obnove, vrijeme mira. Mole s nama i mrtvi Sarajeva, čiji zemni ostaci počivaju u obližnjem gradu. Mole sve žrtve ovog okrutnog rata koje u Božjem svjetlu, za preživjele zazivaju mir i pomirenje.“ Moli Bog za opraštanje onima koji čine zločin, te je pozvao na međusobno opraštanje. U zaštitu slabijih kazao je: „Bog je na strani pot-

dio šest godina poslije, 22. lipnja 2003. u Banjoj Luci. Tu je pred šezdesetak tisuća vjernika i uz šestotinjak svećenika proglasio blaženim dr. Ivana Merza, katolika laika. Duboko uronjen u društveno političko stanje u BiH zalagao se za povratak prognanika. Tražio je da prestane iseljavanje i da svi oni koji žive ondje zajednički grade budućnost svoje zemlje. „Budućnost ovih krajeva ovisi o vama. Ne tražite drugdje ugodniji život, ne bježite od svoje odgovornosti čekajući da vam netko drugi riješi teškoće, nego zlo odlučno priječite snagom dobra“, rekao je papa Ivan Pavao II. u Banjoj Luci. (A.O.)

HRVATSKA DUHOVNA I KULTURNA BAŠTINA

Zlato za HKM Main-Taunus/Hochtaunus

Prvo mjesto (zlatna medalja i 500 eura) osvojila je ekipa Main-Taunus/Hochtaunus VII., drugo mjesto (srebrna medalja i 350 eura) ekipa Frankfurt III., dok je ekipa Augsburg osvojila treće mjesto (brončana medalja i 200 eura).

Trideset treći susret hrvatske katoličke mladeži iz hrvatskih katoličkih misija (HKM) u Njemačkoj s 21. Biblijskom olimpijadom posvećenoj papi Ivanu Pavlu II. s temom „Hrvatska duhovna i kulturna baština“ održan je u subotu 30. travnja u Gradskoj dvorani u Offenbachu u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda.

Susret na kojem se okupilo više od 1000 pretežito mladih sudionika započeo je

svečanim euharistijskim slavljem koje je predvodio ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu mr. Pero Ivan Grgić u zajedništvu s delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josipom Bebićem te s još devet svećenika, dušobrižnika u hrvatskim katoličkim misijama u Njemačkoj. Na misnom slavlju bilo je više svećenika i pastoralnih suradnika i suradnika, koji su pratili mlade na susret.

Sve je na početku pozdravio voditelj HKM Offenbach fra Nediljko Norac-Kevo koji je istaknuo kako su mlade Hrvaticе i Hrvati okupljajući se svake godine na svojim susretima u Offenbachu stvorili određeni image toga njemačkog grada na Majni. Pozdravljajući okupljene u ime biskupa iz Republike Hrvatske i iz Bosne i Hercegovine te u svoje osobno ime, ravnatelj mr. Grgić je pozvao mlade neka taj susret, poglavito Euharsitiја, podignu u njima snažan val pouzdanja u Krista i njegovu riječ kako bi uvijek iznova tražili zajedništvo jedni s drugima okupljajući se upravo oko euharistijskog slavlja.

U propovijedi je između ostalog kazao: „Mi Hrvati možemo biti ponosni na svoju kulturnu i vjersku baštinu, ali taj ponos tek onda ima smisla

ako tu baštinu poznajemo. Ono što ne poznajemo ne možemo ni voljeti. Kao baštinici hrvatskoga naroda baštinimo raznolik i bogatu kulturu koja traje već 1300 godina. Za pravo znanje, međutim, nije dovoljno poznavati samo činjenice. Ako to ne bude sustavno cjelovito znanje, ono nas neće ispuniti radošću i oduševlje-

„Mi Hrvati možemo biti ponosni na svoju kulturnu i vjersku baštinu, ali taj ponos tek onda ima smisla ako tu baštinu poznajemo“, kazao je ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu mr. Grgić.

njem, kao što ni hrpa slova nikada neće moći zamijeniti ljepotu jedne jednostavne skladne pjesme. Mi vjernici u Evanđelju imamo siguran i dobar temelj za svoj život i svoju budućnost. Hrvatski se narod tijekom svoje povijesti tijesno povezao s Kristovim namjesnikom, rimskim biskupom i više puta teško trpio zbog svoje pripadnosti Katoličkoj Crkvi“, kazao je ravnatelj mr. Grgić dodavši kako se u našoj domovini i danas događa — najčešće kroz masovne medije — da se na dosta podmukao način napada i vrijeđa vjernike, Crkvu i njezine predstavnike. „I ti napadi neće skoro prestati. Što se s tim želi postići? Jednostavno, odvojiti hrvatski narod od Kristove Crkve i od vjere u Boga, a to znači: malo po malo odvojiti ga od njegovih korijena. Ljudi bez korijena i bez temelja postaju ljudi bez svojstava“, kazao je mr. Grgić.

Misno slavlje pjesmom su uveličale skupine mladih iz HKM Frankfurt i HKM Offenbach, a molitvu vjernika predvodila je skupina iz HKM Wiesbaden. Prikupljeni milodari bili su namijenjeni za gradnju crkve Hrvatskih mučenika u Udbini.

Nakon mise slijedila je okrepa. Biblijska olimpijada započela je hrvatskom himnom. Sve je još jednom pozdravio mr. Grgić, potom i referent za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika u biskupiji Mainz Bernd Krämer koji je prenoseći pozdrave biskupa Mainza kardinala Karla Lehmana, posebno istaknuo kako biskupija Mainz od zajednica drugih materinskih jezika, među kojima su i hrvatske, može biti obogaćena prije svega njihovom vjerom i vjerskim izričajem. Sve je pozdravio i generalni konzul Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Frankfurtu Petar Uzorinac istaknuvši važnost takvih okupljanja za hrvatsku mladež u Njemačkoj. Prije nego je otvorio 21. Biblijsku olimpijadu, domaćin, delegat o. Bebić je podsjetio kako je to 21. put da se u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda održavaju natjecanja hrvatske mladeži iz poznavanja Biblije, hrvatske i njema-

„Deseci tisuća mladih sudjelovalo je dosad na natjecanjima. Ovi su susreti za hrvatsku katoličku mladež od posebne važnosti jer u njima naši mladi pokazuju što su naučili o Bogu, vjeri, crkvenoj povijesti te povijesti i kulturi hrvatskoga i njemačkog naroda“, kazao je delegat o. Bebić.

čke crkvene povijesti te kulture pod imenom „Biblijska olimpijada“. „Deseci tisuća mladih sudjelovalo je dosad na natjecanjima. Ovi susreti su za hrvatsku katoličku mladež od poseb-

ne važnosti jer u njima naši mladi pokazuju što su naučili o Bogu, vjeri, crkvenoj povijesti te povijesti i kulturi hrvatskoga i njemačkog naroda. Koristim ovu priliku zahvaliti svima onima koji su dosad na bilo koji način pomagali da se već 21. put održava „Biblijska olimpijada“. Posebnu zahvalu izričem svim dosadašnjim sudionicima, svećenicima i pastoralnom osoblju, ponajviše bivšim delegatima fra Bernardu Dukiću, koji je zpočeo s ovim susretima, i fra Josipu Klariću, koji je susrete nastavio. Velik i važan posao odradili su djelatnici Hrvatskoga dušobrižničkog ureda“, istaknuo je delegat o. Bebić podsjetivši pritom kako se ovogodišnja „Biblijska olimpijada“ održava u čast papi Ivanu Pavlu II. „Neka nam on bude uzor. Ugledajmo se na njegov život i živimo po njegovim uputama koji je svjedočio za Isusa Raspetoga i Uskrsloga. Dragi mladi prijatelji, ne zaboravite nikada svoje korijene. Vaši korijeni su božanskog tj. kršćanskog i hrvatskog podrijetla. Ne dopustite nikomu i nikada da vas iščupa iz tih korijena“, poručio je delegat o. Bebić koji je nakon toga otvorio 21. „Biblijsku olimpijadu“. Nakon toga započelo je pismeni dio natjecanja iz poznavanja hrvatske duhovne i kulturne baštine, u kojem su sudjelovale 53 ekipe iz 23 hrvatske katoličke misije. U vrijeme predaha, dok su članovi žirija sa skupinom pomagača, prebrojavali bodove, koncert duhovnih pjesama uz pratnju gitare izvela je Marijana Zovko iz Ulma. U drugi, usmeni dio natjecanja ušle su ekipe: Köln, Frankfurt II., Stuttgart-Bad Canstatt, Wuppertal, Frankfurt III., Wiesbaden III., Augsburg, Main-Taunus/Hochtaunus VII., Main-Taunus/Hochtaunus VIII., Wiesbaden I., Mainz II., Mainz IV., Düsseldorf I. i Main-Taunus/Hochtaunus I. Predstavnici ekipa odgovarali su na usmena pitanja koja su se zajedno sa slikom prenosila na platno na pozornici tako da su i gledatelji mogli napeto pratiti tijek natjecanja. Nakon što su svi natjecatelji i pismenog i usmenog dijela pokazali izuzetno znanje, prvo mjesto (zlatna medalja i 500 eura) osvojila je ekipa Main-Taunus/Hochtaunus VII., drugo mjesto (srebrna medalja i 350 eura) pripalo je ekipi Frankfurt III., dok

Na natjecanju su sudjelovale 53 ekipe iz 23 misije

je ekipa HKM Augsburg osvojila treće mjesto (brončana medalja i 200 eura). Delegat o. Bebić je podijelio natjecateljima i njihovim voditeljima nagrade. Također je podijelio i spomenice svim predstavnicima ekipa koje su sudjelovale na 21. Biblijskoj olimpijadi.

Za ispravnost natjecanja pobrinuo se žiri u sastavu: Kristina Kovačević (predsjednica), Antonia Tomljanović-Brkić (član) i Dražena Brešić (član). Zapisničarka je bila Dubravka Mihaljević. Na kraju je za sve priređena zabava tijekom koje je nastupio VIS „Bon-Ton“ iz Offenbacha. **Tekst i snimka: A.P.**

Izjave pobjedničke ekipe HKM Main-Taunus/Hochtaunus VII.:

Župnik fra Željko Ćurković je kazao: Uspjeli smo pobijediti nakon puno vremena. Vjerujem da ćemo ubuduće pokazati još bolje rezultate. Ovo je ujedno i poticaj cijeloj našoj zajednici da idemo naprijed i u svim drugim aktivnostima. Župa će sa svoje strane doprinijeti da se pobjednici dostojno nagrade.

Pastoralna suradnica s. Magdalena Višić: Osjećam se predivno, jako zadovoljno. Mislim da je ekipa pokazala maksimum koji je u sebi imala. Na tome sam im zahvalna. Posebno zahvaljujem roditeljima koji su djecu doveli u misiju, te roditeljima koji su pomagali, posebno Nadi Medo koja mi je pomagala u pisanju testova.

Ana Petričević: Osjećam se super. Da nismo svi bili dobri, ne bismo došli do kraja. Stoga medalje pripadaju cijeloj ekipi. Važno je da smo zajedno.

Emil Bijelić: Osjećam se super. To je zasluga cijele ekipe. Drago mi je da smo se zajedno pripremali i da smo na kraju došli do zlatne medalje.

Kristina Lončar: Super se osjećam. Mislim da smo zaslužili prvo mjesto i zlatnu medalju. Bilo je puno ekipa iz puno naših misija. Pokazali smo što svi možemo zajedno i na kraju smo uspjeli.

Julija Bijelić: Super se osjećam. Posebno zahvaljujem časnoj sestri za trud koji je uložila pripremajući nas na Olimpijadu. Mislim da su i drugi bili dobri, ali mi smo na kraju bili bolji.

Marijo Miličević: Radostan sam i sretn. Nastojat ću i ubuduće sudjelovati na natjecanjima.

HKM HANNOVER

Kutak domovine u Hannoveru

|| HKM Hannover službeno je osnovana 1974. godine. ||

Hrvatska katolička misija (HKM) Hannover (Vordere Schönen-worth 10, 30167 Hannover, tel. 0511 708426; fax. 0511 1613650; www.hkm-hannover.de) službeno je osnovana 1974. Po statistikama je Hrvata katolika, uglavnom porijeklom iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine koji plaćaju crkveni porez, 2470.

Skrb povjerena hrvatskim dominikancima

Pastoralno djelovanje među Hrvatima katolicima na tome području datira još od 60-ih godina prošloga stoljeća. Od početka do danas za njih duhovno skrbe dominikanci Hrvatske dominikanske provincije sa sjedištem u Zagrebu. Prvi je voditelj misije bio o. Josip Šimić (1969.-1975.), zatim o. Nikola Mioč (1975.-1981.), o. Josip Ljudevit Jeđud (1981.-1997.) te o. Mario Roko Marinov (1997.-2003.). Voditelj misije u drugom mandatu od 2003. do danas je o. Nikola Mioč. Od 1974. godine kao pastoralne suradnice djeluju sestre Družbe Marijinih sestara od Čudotvorne medaljice sa provincijalnim sjedištem u Osijeku. Dosad su djelovale s. Katarina Gečević i s. Anastazija Fiškuš. Od 1998. djeluju s. Kleofina Lekić i s. Leopoldina Glasnović.

Mise se u misiji slave svake nedjelje u 12 sati u crkvi sv. Marije u Hannoveru, a u mjestu Celle svake prve

Voditelj misije o. Nikola Mioč

Pastoralne suradnice s. Kleofina i s. Leopoldina

nedjelje u mjesecu i za veće blagdane u 16 sati.

Župnik povremeno pomaže i u pastoralnom radu njemačke župe sv. Marije. Misijski centar koji zadovoljava sve pastoralne aktivnosti, otvoren je 1978. godine, a proteže se na 1250 kvadratnih metara. Ranije je to bilo vlasništvo bivše tvornice konzervi, koju je kupio „Caritasverband“. Cijeli polukat zgrade rezerviran je za misijske aktivnosti Hrvata katolika. U početku se radilo o vrlo skromnim prostorijama u kojima su počeli prvi mali oblici okupljanja. U tim je prostorijama svoje prvo vježbanje započela folklorna skupina „Tin“, koja će ove godine s točkom „Lindo“ nastupiti na 14. hrvatskom folklornom festivalu u Düsseldorfu koji se održava u orga-

nizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta i HKM Düsseldorf. Skupina je obnovljena 2000. godine. U folkloru se okuplja 27 odraslih i 25 mladih. S odraslima radi Miro Totman, a s djecom Marija Pušić i Ružica Žarko. Uskoro se namjerava održati i susret svih generacija „Tinovaca“. Župnik o. Mioč je posebno pohvalio rad sestara, istaknuvši pritom kako su sestre uvijek plus za župu te kako one imaju smisao za djecu, a unose i jedan nježniji ženski dio u župi. „Kako će izgledati budućnost u misiji nakon prestrukturizacije, to ćemo vidjeti. Nastojao sam na traženje mladih organizirati i vjeronauk za mlade, ali na žalost nisu se zbog prezauzetosti odazvali.“ U misiji djeluje i misijsko pastoralno vijeće koje broji 15 članova. Uskoro mu ističe četverogodišnji mandat, a u svibnju se očekuju novi izbori. Službu predsjednika obnaša Ante Mijatović.

Njegovanje vjerske i nacionalne pripadnosti

„Redovito na Veliki četvrtak i Tijelovo sudjelujemo na slavlja zajedno s Nijemcima i drugim katolicima u Hannoveru. Odazivamo se na zajedničke sastanke, a također sudjelujemo i na ekumenskim susretima u gradu. Suradujemo s okolnim našim misijama, iako je ta suradnja ranije bila izražajnija. Svake smo godine na Duhovski ponedjeljak na hodočašću u Hildesheimu, a također hodočastimo i u druga poznata svetišta u Njemačkoj i u svijetu. Primjerice, od 20. do 27. svibnja organiziramo hodo-

Vjernici za vrijeme mise u crkvi sv. Marije u Hannoveru

časće u Rim. Svake godine također godišnje organiziramo izlet za ministrante, a često smo sudjelovali i s mladima na susretima mladih u Njemačkoj. Nastojat ćemo također ove godine u kolovozu sa skupinom naših mladih ići na Svjetski susret mladih u Köln. Mislim da je jako važno misijsko okupljanje mladih koji na taj način njeguju svoju vjersku i nacionalnu pripadnost", kazao je o. Mioč.

Govoreći o sudjelovanju vjernika u liturgijskom životu misije, kazao je kako je ono, u usporedbi sa stanjem u njemačkim župama, relativno dobro. „Ima i to svoje razloge. Uz vjersko okupljanje, tu je i ona nacionalna i društvena razina okupljanja. Želim istaknuti problem starijih naših ljudi koji se pomalo zatvaraju u sebe, nedovoljno kontaktiraju s drugima i to nije dobro. I kod nas je prisutan problem, koji je i u drugim našim misija-

Dio ministrantske misijske skupine

pjevači iz Njemačke i iz domovine. Misija često organizira i predavanja. Uz vjerski sadržaj nude se i sadržaji iz područja zdravstva, kulture, prava, socijalnog područja i sl. U početku je izlazilo misijsko glasilo „Zov“, a kasnije „Odras“. Danas te listove

nastoji zamjeniti misijska web stranica na kojoj će se uskoro moći naći sve ono što može biti korisno vjernicima: od važnih informacija, slika i sl. O. Mioč je kazao da je problem kod naših ljudi u Hannoveru, ali i drugdje, što malo čitaju.

često organizira i olimpijadu starih sportova: boćanje i sl.

U Hannoveru djeluje i Hrvatska dopunska škola, koju financira Donjo-saksonska vlada, a nastava se organizira u školama u gradu.

Pastoralne suradnice sestre Kleofina i Leopoldina svesrdno pomažu u pastoralnom radu: vjeronaučnoj pouci djece od 1 do 7 razreda, vođenju liturgijskog pjevanja, radu s molitvenom skupinom koja se okuplja petkom na moljenje krunice i pjevanje, velikoj liturgijskoj skupini koja broji 30 članova, a u nju su uključeni čitači (odrasli muškarci i žene, te djeca), ministrantskoj skupini u kojoj je 30 članova, a sastaju se povremeno. Također daju svoj doprinos i radu u folklornoj skupini „Tin“, čijim je marom obnovljena i narodna nošnja. Sestre posjećuju obitelji, bolesnike, a povremeno pomognu i u pastoralnom radu u HKM Hameln. „Posebno valja pohvaliti liturgijsku skupinu koja je jako aktivna“, ističu sestre Kleofina i Leopoldina, dodavši kako im je žao što djeca u većem broju ne dolaze na vjeronauk. „Znamo da imaju puno obveza, ali mislimo da je ovo također jako važno te bi roditelji o tome trebali voditi više računa.“

Tekst i snimci: A. Polegubić

Sa sjednice misijskog pastoralnog vijeća

ma, a to je nedovoljno poznavanje hrvatskog jezika kod druge i treće generacije djece i mladih. U tom pogledu imamo poteškoća i u prenošenju vjeronaučnih sadržaja. U svakom slučaju je bolje kod one djece i mladih koji pohađaju hrvatsku dopunsku školu. Vrlo je pozitivno da više naših mladih obitelji ima po troje i četvero djece, a vrlo su aktivni i u misiji. Djeca se također rado uključuju u molitve prije mise“, istaknuo je o. Mioč.

Vjerski i kulturni sadržaji

Ove će godine u misiji sakrament prve Pričesti primiti devetero djece. Sakrament potvrde prošle je godine primilo 22 mladih. U misiji je osnovan i VIS „Coctel“. Članovi su iz HKM Hannover i HKM Hameln. Veće proslave se organiziraju za blagdan sv. Nikole i Božić, poklade i Majčin dan. Također se jednom mjesečno organizira i prigodna zabava. Često nastupaju hrvatske vokalne skupine i

Liturgijska skupina — posebno aktivna

U Hannoveru postoji i socijalna služba za naše ljude, a vodi je socijalni radnik Rudolf Kopjar (Engelbosteler Damm 72; tel. 0511 76077725). Ranije je ta služba bila u sklopu misijskih prostorija, a danas se nalazi u blizini u sklopu „Caritasverbanda“. U Hannoveru dulji niz godina postoji i Hrvatsko kulturno športsko društvo „Croatia“. U sklopu njega djeluje i hrvatski nogometni klub „Croatia“ a Hrvati jedini od svih stranaca u Hannoveru posjeduju svoj stadion i društvene prostorije. Društvo

Članice misijskog zbora

Piše:
fr. Frano
Prcela, O.P.
(Chicago)

Posebnost blagdana Duhova

Govoriti o Duhu Svetome, znači razmišljati o svom poletu, o izvoru svoga postojanja, cilju svoga putovanja.

Dočim se naši božićni stolovi savijaju pod teretom pripremljenih darova, a o Uskrsu idemo u potragu za skrivenim jajima, pripremamo sva moguća i nemoguća jela, a za treći „najveći blagdan“, za Duhove nema ništa: jedva ima običaja ili nekih simbola, nema ni darova. Nitko od nas nije izgleda u opasnosti da zapadne u neku preduhovsku hektičnost ili opijenost kupovinom odnosno da se umori tražeći darove. Duhovi, blagdan bez sentimentalnosti ili nekih posebnih izljevova čuvstvenosti! Nedostaje mu toplina jaslica u štatici, a nema ni dramaturgije Velikog tjedna. Dok za Božić dijele Isus plijeni našu pažnju, a u Velikom tjednu je doslovce riječ o životu i smrti, blagdan Duhova kao da je bezličan i suhoparna teorija, teško shvatljiv, bez emocija...

Dok Božić i Uskrs bliješte liturgijskom bjelinom, blagdan Duhova, opet je drukčiji i poseban, potpuno je obojen crvenom bojom. Na Božić slavimo Kristov dolazak, a na Uskrs novu Kristovu prisutnost, novi Kristov život, dotle kao da na Duhove slavimo blagdan Kristove odsutnosti. S jedne strane, dakle, blagdani „kristološkog obilja“, a s druge strane Duhovi blagdan „kristološke odsutnosti“. Kako to? Odgovor nam daje evanđelist Ivan kad piše: „Ipak vam istinu velim: vama je bolje da ja odem, jer ako ne odem, Branitelj neće doći k vama. Odem li, poslat ću ga k vama“, (Iv 16,7).

Isusov oproštaj je dakle uvjet dolaška Branitelja, Duha Svetoga. Tako kaže Sveto Pismo: Bez Kristove odsutnosti nemoguća je prisutnost Duha Svetoga! Ta odsutnost stvarno iskusiš Gospodina tek omogućuje Duhu Svetom potreban prostor, duhu iz kojega je Isus živio i djelovao, u kojem je ljubio i nadao se. Odsutnost Krista odnosno „Kristov odlazak“ slavimo upravo na blagdan Uzašašća. Krist iza sebe, dakle, ostavlja prazninu i u tu prazninu ulazi Duh Božji. Tako nam je obećano! I tu prazninu ništa ne smije ispuniti, ništa nadomjestiti: nikakva religija, nikakva Crkva, nikakav kult ili moral ili dogma ili pobožnost, nitko i ništa ne smije

stupiti na scenu, samo Duh Sveti! Njemu samo priliči nadomjestiti tu „odsutnost“ odnosno popuniti tu „prazninu“!

Dakle, dobro je da nema nikakvih preduhovskih hektičnosti ili samog blagdanskog akcionizma sentimentalnosti ili kakvih već običaja. Zapravo braniti nam je tu „prazninu“ protiv svih pravovjernih inzistiranja, protiv svih koji previše znaju o Bogu i njegovu Duhu, protiv svih pobožnjačkih kršćanskih surugata. Gotovo smo pozvani ateistički vjerovati u Boga, vjerovati kako bismo se osposobili za „prazninu“, nadati se u stavu „nedostatka i odsutnosti“ i tako se osposobiti za primljivost Duha, kako bi tako „Treći“ našao još slobodna prostora kod nas i u nama, gdje bi se mogao nastaniti i obnoviti nas, nas i liče zemlje.

Duhove ne slavimo kao događaj koji se dogodio, pa se danas sjećamo, nego kao blagdan vlastitog doživljaja i primanja Duha Svetoga. Nismo mi religija nečega što se nekoć dogodilo, nego vjerovanje da se sad sve događa, ako smo spremni upustiti se u pustolovinu autentične vjere.

Učenici su se bili zatvorili. Boje se. Ne znaju što ih čeka. Hoće li završiti kao i Učitelj? Bili su u strahu i skrivali se. Tražili su sigurnost. Zatvorenost učenika je više od biti zaključan u sobi i nalaziti se između zidova. Novi život, Duhom svetim obnovljeni život i život nakon Uskrsnuća, još nije započeo. Dakle, učenici u strahu čekaju i vraćaju se svojim prijašnjim aktivnostima, odlaze loviti ribu.

Crkva danas prolazi kroz slična vremena i slična iskustva. Kao nikada do sada u potrazi smo za svojim identitetom i uopće smislom našeg specifičnog kršćanskog poslanja. Sve nam se čini ustaljenim, istim i gotovo dosadnim, te nam se pomaci naprijed čine nečim negdje drugdje prisutnim i nikada tamo gdje smo mi. Pogledati nam je u oči našim strahovima koji nas zatvaraju i sprječavaju da se potpuno predamo autentičnom životu.

Plašimo li se možda pokušati nešto novo i ne uspjeti? Lakše je nastaviti ono što smo uvijek radili, sigurnije je „nastaviti loviti ribu“ kao i apostoli. Sve bi to bile odluke po konceptu najlošijeg savjetodavca, a to je skeptičnost.

Isus dolazi i reče im: „Mir vama!“ Nije to bio mir spokoja i tišine, nego mir nade i odvažnosti, napustiti ukočenosti i mrtvilo, napustiti strah i egoizam. Mir kojemu je ime vjera i pouzdanje, a ne navika i kalkuliranje, on je hod angažiranog nepopravljivog optimiste, i kroz životne (pa i vjerničke!) „praznine“... U tako stvorenom „prostoru“ omogućuje se dolazak i djelovanje Duha Svetoga, u nama i po nama. Kroz tzv. „prazninu“ stječemo hrabrost i samopouzdanje izdržati tzv. „napuštenost“ tj. hoditi „novim putem“ i s novim „licem“, takoreći ruku pod ruku s tzv. „Bezličnim“... Govoriti o Duhu Svetome, znači razmišljati o svom poletu, o izvoru svoga postojanja, cilju svoga putovanja. Blagdan Duhova, dakle, prije svega želi nas vratiti nama samima da postanemo svjesni svoje božanske dimenzije. Duh Sveti, naš Duh jest božanska dimenzija koja nas uobličuje, koja nas izvlači iz pozicije objekta i čini subjektima života, stvarateljima svijeta. Stoga Duhove ne slavimo kao događaj koji se dogodio, pa se danas sjećamo, nego kao blagdan vlastitog doživljaja i primanja Duha Svetoga. Nismo mi religija nečega što se nekoć dogodilo, nego vjerovanje da se sad sve događa, ako smo spremni upustiti se u pustolovinu autentične vjere.

Zbog toga i Duhovi trebaju biti blagdan Duha, blagdan obnove. A Duh Sveti je Veliki slobodnjak koji ne želi ništa ostvarivati na silu. Snaga njegova vjetrova struji ovim svijetom. O nama ljudima ovisi hoće li ta energija Duhova proći pored nas ili ćemo je uhvatiti u vlastita jedra, za svoj kršćanski generator, iz kojega ćemo je moći dijeliti i podijeliti s drugima. U tom smislu, ako osposobljavamo „prostore“ u nama i ako se i u „napuštenostima“ odvažimo za život i omogućujemo život, već smo zahvaćeni Duhom — i jedino što možemo izgubiti jest strah! ■

Dankbarkeit an Johannes Paul II.

Verehrte Leserinnen und Leser!

Papst Johannes Paul II. (Karol Wojtyła) hat die Tore der Ewigkeit betreten und ist von uns zum Herrn hinübergegangen. Dieser 2. April war ein trauriger Tag, nicht nur für uns Katholiken, sondern auch für alle Christen und Nichtchristen. Unzählige Menschenmassen pilgerten nach Rom, um Abschied zu nehmen. Die Menschheit hatte so etwas noch nie erlebt. Die ganze Welt nahm Anteil und Abschied vor den Bildschirmen. Der Tod des Papstes, obwohl nicht unerwartet, hat eine Lawine an Gefühlen ins Rollen gebracht, denn er war nicht nur ein bemerkenswerter Papst, sondern auch ein besonderer Mensch.

Voller Energie und Tatendrang, durchdrungen mit der Kraft Gottes, hat er in den 26 Jahren seines Pontifikats viel mehr bewirkt auch mit Hilfe der modernen Medienwelt als alle Päpste bisher. Das Motto dieses Papstes war „Totus tuus“ = „Ganz Dein“. Er hat sein Amt und seine Berufung unter dieses Leitmotiv gestellt. Er fühlte sich als Diener und Werkzeug Gottes, ganz im Sinne der Lehre Christi. Er war tief verbunden mit Jesus und Verkünder Seines Evangeliums. Trotz oft gegensätzlicher Anschauungen und Meinungen war Johannes Paul II. für die Menschheit ein großer Segen Gottes. Selbst in seinem Leiden und seiner Krankheit verzagte er nicht; vielmehr war seine Haltung eine Botschaft an uns, im Alter und bei Krankheit sich der Fügung Gottes zu überlassen, um daraus die Kraft für das Leben zu schöpfen. Er strahlte trotz körperlicher Gebrechlichkeit diese große geistige Kraft aus, die besagt, dass uns Gott am nächsten ist, gerade wenn wir krank und erschöpft sind. Er trug sein Kreuz mit Würde und Geduld.

Seine Unbeirrbarkeit im Glauben, selbst in schwierigen Situationen, hat ihn zu einem weltweiten Verkünder und mutigen Zeugen des Evangeliums gemacht. Papst Johannes Paul II. hat große Spuren in der Heilsgeschichte der Kirche und der Welt hinterlassen. Mit seinem ganzen Wesen hat er es verstanden, die Probleme mit Weisheit aber auch mit Konsequenz zu lösen. Er ist zu einer Symbolfigur des Friedens geworden und hat die Kirche entscheidend geprägt.

Ein Papst, zweifelsohne ein Mensch Gottes, ein Mensch mit tiefem und festen Glauben, ein Mensch des Gebetes, des Weitblicks mit großer Beobachtungsgabe und voller Humor war – im wahrsten Sinne ein Visionär. Er wollte alle Christen vereinen und eine Annäherung aller Religionen bewirken.

Johannes Paul II. war der erste Papst, der eine Synagoge, eine Moschee besucht und der vor der Klage-mauer in Jerusalem gebetet hat. Er hat in Assisi mit allen Vertretern der verschiedensten Weltreligionen für den Weltfrieden gemeinsam gebetet, was bislang undenkbar war. Er hat über 134 Länder besucht, um den Völker die Botschaft Christi näher zu bringen.

Sein Eintreten für Frieden, Freiheit und Gerechtigkeit zog sich als Leitmotiv durch alle seine Auftritte. Auch sein politischer Einfluss bleibt unbestritten. Immer wieder hat er sich für die Probleme der Völker, der Armen

Danken wir Gott, dass Er uns in dieser schweren Zeit einen so gütigen und menschenfreundlichen Papst Johannes Paul II. geschenkt hatte.

und Schwachen eingesetzt und die Öffentlichkeit in diesem Sinne ermahnt. Einen großen Anteil am Fall des Kommunismus, an der Wiedervereinigung Deutschlands und den massiven Veränderungen in Osteuropa sind ohne Zweifel diesem Papst zuzuschreiben. Das kroatische Volk, dem er durch fünfmaligen Besuch seine Aufmerksamkeit bekundete, ist diesem Papst in besonderem Maße verbunden und dankbar für die Anerkennung. Die Kroaten können stolz sein, weil über seinem Grab in der Basilika des hl. Petrus die Skulptur der Hl. Mutter Gottes mit Jesus-Kind wacht – angefertigt von dem kroatischen Bildhauer des XV. Jahrhunderts Ivan Dukovic. Für die Kroaten ist das eine große Ehre und beinhaltet eine tiefe Symbolik der Verbundenheit.

Papst Johannes Paul II. hat Großes bewirkt. Doch an die Zukunft hat er ebenso gedacht wie an die Gegenwart, denn die Jugend lag ihm besonders am Herzen. Seine Worte an

die Jugend „Ich habe euch gesucht. Jetzt seid ihr zu mir gekommen. Ich danke euch dafür“, werden unvergesslich bleiben. Er hat Massen junger Menschen begeistert, weil er sie als Hoffnungsträger betrachtete. Seinen Glauben leben, auf Gott zu bauen und vertrauen, auch in schwierigen Zeiten und bei Krankheit sich Gott zu überlassen, das sind seine Botschaften, nicht nur an die Jugend. Sein tiefer Glaube und seine besondere Ausstrahlung haben Spuren hinterlassen. Er war nicht nur der erste nicht-italienische Papst der Neuzeit, sondern eine herausragende Persönlichkeit, ein würdiger Vertreter Christi auf Erden. Er war uns allen ein Vorbild, ein Beispiel, wie wir unseren Glauben leben und wie wir durch diese Welt voller Gefährdungen für die Seele gehen sollten.

Es bleiben Trauer und Dankbarkeit und Erinnerung an einen würdigen Nachfolger auf dem Stuhl Petri.

Danken wir Gott für diesen wundervollen Menschen. Danken wir Gott, dass Er uns in dieser schweren Zeit einen so gütigen und menschenfreundlichen Papst geschenkt hatte. Möge der Herr ihm sein Tun in dieser Welt mit der himmlischen Herrlichkeit vergelten. Darüber hinaus wird die große „Glaubensfamilie“ der Christenheit ihrem so geschätzten und verehrten Papst Johannes Paul II. immer im Gebet verbunden sein.

Liebe Schwestern und Brüder, es war mir ein Bedürfnis in diesen letzten Tagen ihnen meine Gedanken an den Papst mitzuteilen.

Während ich diesen Artikel schreibe, erreichte mich die Nachricht, dass ein neuer Papst gewählt wurde. Mit überwältigender Freude, ähnlich den tausenden von Menschen auf dem Petersplatz vernahm ich, dass ein Deutscher, Joseph Kardinal Ratzinger gewählt worden ist. Ich freue mich zusammen mit allen Christen, besonders aber mit dem deutschen Volk, dass Gott uns diese Persönlichkeit als Papst geschenkt hat.

Unser aller Gebet begleite ihn durch sein Pontifikat. In diesem Sinne wünsche ich uns allen Frieden und Heil.

Ihr Pater Josip Bebić, Delegat

PAPST JOHANNES PAUL II. (1920–2005)

Der Frieden und Liebe säte

Santo! (ein Heiliger!), Santo subito!, hallte es aus den Menschenmassen an diesem windigen Freitag auf dem Petersplatz in Rom. Am Morgen des 8. April 2005 waren mehr als zwei Millionen Pilger und Besucher aus aller Welt in die ewige Stadt gekommen, um Papst Johannes Paul II. ihre letzte Ehre zu erweisen. Alle Kardinäle und zahlreiche Bischöfe, sowie mehr als 200 Staats- und Regierungschefs als Vertreter der Völker und führende Repräsentanten der großen Weltreligionen und religiösen Gemeinschaften waren zur feierlichen Totenmesse auf dem Petersplatz zusammengekommen, um diesen wahrlich „großen“ Papst auf seiner letzten Reise zu begleiten. Im Rufe der Heiligkeit wurde dieser einzigartige Diener Gottes, von den Menschen zu Grabe getragen.

Bewegend sprach Kardinal Ratzinger, als Dekan des Kardinalskollegiums, in seiner Predigt von jenem Fenster im Apostolischen Palast, wo der Heilige Vater am 2. April nach langem Leiden verstorben war: „Er werde nun an einem anderen Fenster stehen und „uns sehen und segnen“, eben wie er das in seinem Leben so oft getan hatte.“

Verfechter der menschlichen Freiheit

Ich selbst begegnete dem Heiligen Vater zwei Mal. Das erste Mal stand ich als junges Mädchen mit einer Gruppe kroatischer Jugendlichen eben unter diesem Fenster auf dem Petersplatz in Rom. Das zweite Mal sah ich unseren Papst, als er 1997, also kurz nach Kriegsende in Bosnien-Herzegowina, in das zerstörte Sarajevo kam. Insgesamt drei Mal besuchte der Heilige Vater Kroatien. Das erste Mal 1994, dann 1998, als er Kardinal Alojzije Stepinac selig sprach und das letzte Mal 2003, als er gleich mehrere kroatische Städte (Osijek und „akovo in Slawonien und die Küstenstädte Rijeka, Zadar und Dubrovnik) besuchte. Dass der Heilige Stuhl am 13. Januar 1992, also noch

zwei Tage vor den EU-Mitgliedstaaten, die staatliche Unabhängigkeit Sloweniens und Kroatiens anerkannte, wird auf das Engagement des Papstes zurückgeführt. Mit Entschlossenheit und diplomatischem Geschick hat Papst Johannes Paul II. die Freiheitsbewegungen in Europa inspiriert und begleitet. Unsere Welt wäre nicht nur in geistigen und moralischen, sondern in politischen, aber auch wirtschaftlichen Belangen heute eine andere, hätte dieser Papst sich nicht mutig und unbeirrt für die Freiheit der Menschen eingesetzt.

Es ist das Erbe Johannes Paul II., dass es in den vorwiegend christlichen Weltgegenden heute fast keine Diktaturen mehr gibt, während sich Diktaturen in den nichtchristlichen Ländern halten oder gar neu einrichten konnten. Das ist die Folge der „Kultur des Lebens“.

Papst Johannes Paul II. hat während seines Pontifikats durch seinen

und Armen. Auch die Deutschen hätten Johannes Paul II. viel zu verdanken, sagte Lehmann, und verwies auf die Wiedervereinigung, die ohne den Papst nicht so schnell gekommen wäre.

„Meisterhaft hätten die Worte des Papstes immer die gesellschaftliche und politische Realität getroffen, so Kardinal Lehmann, auch um den Preis, dass er oft ein einsamer Rufer in der Wüste war. Die Katholiken hierzulande D„Kinder pluralistischer und manchmal zum Individualismus neigender Gesellschaften“ D nahm Kardinal Lehmann von dem Vorwurf nicht aus, den Papst nicht immer verstanden zu haben.

Gegen die Machtfülle des Papsttums konnte sich innerhalb und außerhalb der Kirche Widerspruch regen. Ohne Spannungen, ohne Verluste ging es nicht in diesem Pontifikat. Das steht auf der einen Seite. Auf der Habenseite Johannes Pauls II. steht viel mehr.

Es ist das Erbe Johannes Paul II., dass es in den vorwiegend christlichen Weltgegenden heute fast keine Diktaturen mehr gibt, während sich Diktaturen in den nichtchristlichen Ländern halten oder gar neu einrichten konnten. Das ist die Folge der „Kultur des Lebens“.

unermüdlichen Einsatz für Frieden, für Menschenrechte, Solidarität und soziale Gerechtigkeit das friedliche Zusammenwachsen Europas in vielfacher Weise beeinflusst.

Drei Mal besuchte der Heilige Vater aus Rom auch Deutschland. Die drei Besuche 1980, 1987 und 1996 zeigten ein besonderes Verhältnis der Deutschen zum polnischen Papst.

„Einen großen Freund der Deutschen“, nannte Kardinal Karl Lehmann, der Vorsitzende der Deutschen Bischofskonferenz, Papst Johannes Paul II. und hob hervor, wie wichtig dem Papst die soziale Frage gewesen war. Kardinal Lehmann würdigte den Heiligen Vater als „Brückenbauer“ zwischen Gott und den Menschen, zwischen Konfessionen und Religionen, zwischen Völkern und Kulturen, zwischen Alten und Jungen, Reichen

Freund der Menschen

Johannes Paul II. war ein Papst, der die Menschen liebte — alle Menschen, und das ohne Rückhalt. Sein Eintreten für sozial Schwache, sein Engagement für die Dritte Welt, sein Kampf gegen jede Form des Krieges und der Ausbeutung, die Aussöhnung mit den anderen großen Weltreligionen, seine Entschuldigungen für historische Verfehlungen der römisch-katholischen Kirche, sind beispiellos in der Geschichte der katholischen Kirche.

Viele Bezeichnungen und Ehrentitel wurden dem Heiligen Vater seit seinem Tod in den Medien von führenden kirchlichen und politischen Autoritäten verliehen.

Als metakatholischer Heiliger des Medienzeitalters, als Global Player und Medienpapst wurde er wahrgenommen.

nommen, weil er die hohe Kunst der Kommunikation verstand und sich den Menschen in einer Sprache zuwandte, die sie auch verstehen - oft sogar in ihrer eigenen Muttersprache. Ein multilingualer Papst mit Medienkompetenz schien er zu sein, der auf den Bühnen der Welt seiner Hörerschaft die christliche Botschaft verkündete und die Universalität des Evangeliums glaubhaft machte. Manche bezeichnen ihn als einen Superstar, weil er vermochte, die Jugend für die Kirche emotional einzunehmen. Die Weltjugendtage, die er ins Leben gerufen hat, wurden

immer zu einem erfolgreichen Mega-Event. Nun werden die Jugendlichen den Weltjugendtag dieses Jahr im August in Köln ohne ihren Papst feiern.

Er war sicherlich ein Pilgerpapst. Während seines gesamten Pontifikats unternahm er mehr als hundert Reisen in die meisten Länder der Erde. Dabei suchte er stets den Dialog für die Einheit aller Christen und den interreligiösen Dialog mit den führenden Vertretern anderer Weltreligionen. Sein Ziel war die Überwindung aller Grenzen, welche die Menschen untereinander und damit auch von Gott trennen. Wie keiner seiner Vorgänger vermochte Johannes Paul II. mit Worten, Gesten und Zeichen ein unvergleichliches Gefühl der Zusammengehörigkeit zu erzeugen und mit ihm, mit der Menschheit, mit dem, den er Gott nannte. Und überall, wo er die Menschen aufsuchte, wurde er von ihnen wahrgenommen. Er galt nicht nur als moralische Autorität, für viele war er auch ein Zeichen der Hoffnung.

Papst Johannes Paul II. hat als Nachfolger Petri die Kirche ins dritte Millennium nach Christus geführt. Mehr noch: die Menschheit. Seine Sorge um den Menschen stand im Mittelpunkt seiner Bemühungen, denn er liebte die Menschen - die ganze Menschenfamilie. Er hat Christus den Menschen näher gebracht, und zwar bis an die Grenzen der Erde. In seiner rückhaltlosen Begegnung mit allen hat er Zeugnis abgelegt von der wahren Kunst der Liebe. Und die Menschen liebten ihn. Er hatte das, was man als Gnadengabe des Heiligen Geistes bezeichnet. Er war ein Mensch mit ganz besonderem Charisma. Aus der tiefen Verwurzelung in Christus und seiner innigen Verbun-

denheit mit der Gottesmutter erwuchs seine unermüdliche Hingabe an die Menschen. „Er ist wirklich überall unermüdlich hingegangen, um Frucht zu bringen, Frucht, die bleibt“, so sprach Kardinal Ratzinger in seiner Predigt über den verstorbenen Papst.

Rom, um ihm die letzte Ehre zu erweisen. „Ich habe euch gesucht. Jetzt seid ihr zu mir gekommen. Ich danke euch!“, so waren die letzten Worte des Heiligen Vaters, die sich auf die Jugend beziehen, in der - nach seinen Worten - Zukunft und Hoffnung der Kirche liegen.

Papst Johannes Paul II. hat als Nachfolger Petri die Kirche ins dritte Millennium nach Christus geführt. Mehr noch: die Menschheit. Seine Sorge um den Menschen stand im Mittelpunkt seiner Bemühungen, denn er liebte die Menschen - die ganze Menschenfamilie. Er hat Christus den Menschen näher gebracht, und zwar bis an die Grenzen der Erde. In seiner rückhaltlosen Begegnung mit allen hat er Zeugnis abgelegt von der wahren Kunst der Liebe.

Samen der Unsterblichkeit

Nach seinem weiten irdischen Weg ist Papst Johannes Paul II. nun zu Mutter Erde zurückgekehrt. Die Menschen aber haben ihn nicht allein gelassen. Auf seinem letzten Gang folgten sie ihm aus allen Teilen der Welt und aus aller Herren Länder bis nach

Der durch sein Leben und seine Gestalt Geschichte schrieb, wird in die Geschichtsbücher der Menschheit eingehen. Der Frieden und Liebe säte, hat seinen ewigen Frieden gefunden und die Herzen von Millionen Menschen erreicht. Möge die Saat, die er gelegt hat, aufgehen.

Antonia Tomljanović-Brkić

Papst
Johannes Paul II.
in Zadar,
Kroatien,
09. Juli 2003

Foto: M. Sokol

Poruka delegata fra Josipa Bebića u povodu smrti pape Ivana Pavla II.

Delegat fra Josip Bebić je 5. travnja uputio poruku apostolskom nunciju u Republici Hrvatskoj mons. Franciscu—Javieru Lozanu u povodu smrti pape Ivana Pavla II. Poruku sličnog sadržaja delegat Bebić je uputio i pastoralnim djelatnicima u hrvatskim katoličkim misijama u Njemačkoj. U poruci se kaže:

„Poštovani gospodine Apostolski Nuncijel! U ime hrvatskih svećenika, pastoralnih suradnika i suradnika i cijeloga hrvatskoga katoličkog puka iz Njemačke izražavam Vam duboku sućut zbog smrti pape Ivana Pavla II. — Pape koji je uvelike zadužio hrvatski narod i cijelu Hrvatsku. Sa zahvalnošću se posebno sjećamo Papinih pohoda Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini u kojima su sudjelovali i brojni Hrvati katolici iz Njemačke i drugih zapadnoeuropskih zemalja. Radosno su ga pratili i na njegovim pohodima Njemačkoj. U Njemu smo imali velikog zagovornika posebno u vremenima komunističkog sustava. Neizmjereno cijenimo

napore koje je Sveti Otac činio za putnike i selioce. Iako gubimo velikog zagovornika na zemlji, radosni smo što ga dobivamo na nebu. Zahvaljujemo Bogu što nam je u ovim teškim vremenima darovao Ivana Pavla II. — velikoga Papu našega vremena, koji se na poseban način oblikovao po Kristovoj slici. U ovim danima osjećamo potrebu podijeliti s Vama žalost zbog njegova odlaska, ali i radost i ponos što smo bili suvremenici ovoga velikog čovjeka, uzora i neustrašivog branitelja kršćanskog nauka.

Papinim odlaskom s ovoga svijeta svijet je postao siromašniji za jednu dragocijenu osobu, ali i bogatiji po svemu što je iza njega ostalo. Bio je čovjek nade, prorok i vizionar, a kao takav uveo je Crkvu u 21. stoljeće. Doslavno je shvatio Kristove riječi upućene apostolima: „Mir vama! Kao što mene šalje Otac i ja šaljem vas!” Papina smrt je također posebna prilika da se Hrvati katolici u hrvatskim katoličkim misijama u Njemačkoj tijesno u molitvi povežu sa svim katolicima diljem svijeta te tako pokažu svoju neraskidivu povezanost sa Svetom Stolicom.”

Delegatova čestitka papi Benediktu XVI.

Delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić je u petak 22. travnja uputio čestitku novoizabranome papi Benediktu XVI. U čestitki se između ostalog kaže:

„Kao delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj želim Vam od svega srca čestitati na Vašem izboru za Papu. Čestitke upućujem u svoje osobno ime i u ime svih hrvatskih svećenika i vjernika u Njemačkoj. Veliki broj Hrvata katolika koji žive i djeluju u Njemačkoj raduju se sa svim kršćanima, posebice s njemačkim vjernicima na izboru

Vas kao njemačkog kardinala za Papu. Molit ćemo Boga da Vam da snage kako biste mogli hrabro vršiti tu odgovornu, ali lijepu službu u Crkvi. Posebno Vam zahvaljujemo na pozdravima upućenima hrvatskom narodu koju ste odmah nakon izabranja uputili preko kardinala Josipa Bozanića.”

Delegat o. Bebić uputio je toga dana čestitku i predsjedniku Njemačke biskupske konferencije biskupu Mainza kardinalu Karlu Lehmannu u povodu izabranja Nijemca kardinala Josefa Ratzingera za papu Benedikta XVI.

ZAGREB

Zasjedalo Vijeće za hrvatsku inozemnu pastvu

Godišnja sjednica Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu održana je u Zagrebu od 30. do 31. travnja pod

predsjedanjem predsjednika Vijeća dubrovačkog biskupa mons.dr. Želimira Puljića i ravnatelja dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu mr. Pere-Ivana Grgića. O situaciji hrvatskog dušobrižništva u Njemačkoj izvijestio je delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić. Na sjednici su još kao članovi Vijeća iz Njemačke sudjelovali referent iz Referata „Migracija i integracija” centrale Njemačkog Caritasa Stjepan Herceg i pastoralni referent iz Hrvatske katoličke misije Göppingen Branko Galić.

FRANKFURT

Talijanski delegat – provincijal scalabrinianaca

Nakon obnašanja sedmogodišnje službe delegata za talijansku pastvu u Njemačkoj sa sjedištem u Frankfurtu na Majni O. Gabriel Parolin od 1. svibnja postaje provincijalom Redovničke zajednice scalabrinianaca za Europu. Inače u Njemačkoj je 75 talijanskim katoličkih misija koje se duhovno skrbe za oko 600.000 Talijana koji žive u ovoj zemlji. O. Parolinu čestitke je uputio i delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić.

MAINZ

Četrdeset godina služenja

Biskupski ordinarijat i Bogoslovija u Mainzu organizirali su u petak 1. travnja u crkvi sv. Bonifacija u Mainzu zahvalnu svečanost u povodu 40. obljetnice dolaska i rada u Biskupiji i u Bogosloviji školskih sestara franjevački Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina iz Sarajeva. Tu je svečanost predvodio domaći biskup kardinal Karl Lehmann sa svojim najbližim suradnicima, a sudjelovali su provincijalka s. Celina Vidak i ekonomica s. Marica Mrkonjić iz Sarajeva, prve sestre koje su bile u Mainzu, brojni njemački svećenici i časne sestre iz Mainza, te hrvatski svećenici iz susjednih hrvatskih katoličkih misija.

Program proslave trajao je cijeloga dana. U subotu 2. travnja biskupija je organizirala za sestre izlet u Worms.

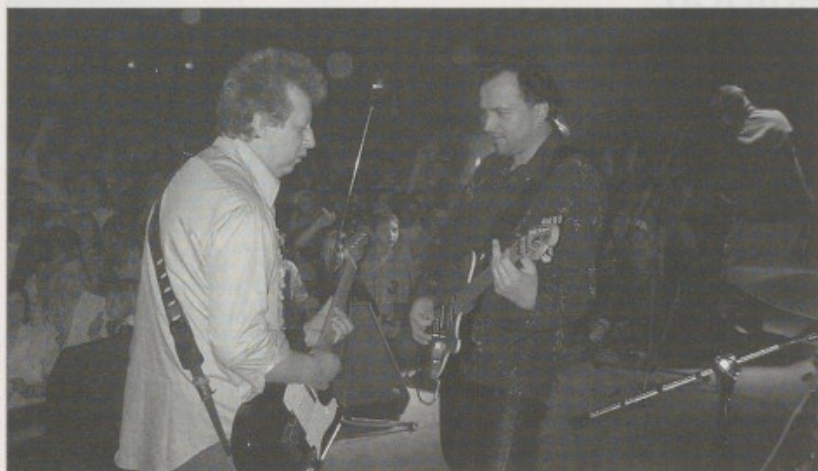
Provincijalka s. Celina Vidak izjavila je kako u provinciji sada žive 264 zavjetovane sestre. Pet mladih sestara nalazi se u noviciatu. U postulaturi su 3, a 11 je kandidatice. Najveći broj mladih sestara namješten je u dušobrižničkoj službi među Hrvatima u domovini i izvan domovine, te u nekim odgojnim i zdravstvenim ustanovama. Ljudi ih cijene i poštuju na svim radnim mjestima zbog njihova uzornog vladanja, svjesnoga rada, a iznad svega, zbog njihova vjerničkog svedočenja.

Berislav Nikić

SINDELFINGEN

Koncert posvećen Ivanu Pavlu II.

|| Prikupljeno je sedam i pol tisuća eura za Udrugu slijepih „Bijeli štap“ u Zagrebu. ||

Posebno su oduševili Houra i Boić s gitarama

Humanitarni koncert posvećen papi Ivanu Pavlu II., pod geslom Papinih posljednjih riječi „Ja sam radostan, budite i vi!“, održan je u Sindelfingenu u subotu 16. travnja u organizaciji Hrvatske katoličke misije u Sindelfingenu i agencije „Rocaro Numen“. Pred više od dvije i pol tisuće osoba nastupili su Prljavo kazalište, Miroslav Škoro, skupina Metrix te razne skupine iz katoličke misije. Voditelj HKM Sindelfingen fra Marinko Vukman u pozdravnom je govoru istaknuo veličinu životnih poruka Ivana Pavla II., rekavši pritom kako je Papa poštivao svakog pojedinca,

njegovo dostojanstvo, njegove korijene i kulturu. „Posebno je volio mlade, a i oni njega. Njima je uputio poruku: 'Ne bojte se otvoriti svoja mlada srca Kristu i nemojte se bojati biti sveti!'. I ovdje u tudini zadaća Crkve bila je i ostala skrbiti se o hrvatskim vjernicima, poglavito o djeci i mladima kako bi sačuvali i katoličku vjeru i hrvatsku svijest. Crkva nas i dalje neumorno poziva na Bogoljublje, rodoljublje i čovjekoljublje“, istaknuo je fra Marinko.

U tijeku večeri prikupljeno je sedam i pol tisuća eura za Udrugu slijepih „Bijeli štap“ u Zagrebu. (BL/IKA)

KOBLENZ

Prva Pričest i krštenje trećeg djeteta

U nedjelju 17. travnja u Hrvatskoj katoličkoj misiji Koblenz upriličeno je slavlje Prve sv. Prčesti. Ove je godine bilo petero prvopričesnika: Sonja Lichtenberg, Nives Čavara, Drago Bagić, Ante Buljan i Drago Ljubičić. Sakrament im je podijelio župnik vlč. Tin Šipoš. Ujedno su supružnici Ivana i Božo Galić krstili svoje treće dijete, sina Luku.

Teskt i snimka: J. Vranković

REUTLINGEN

Duhovna obnova u „Godini euharistije“

U Hrvatskoj katoličkoj misiji Reutlingen, koju vodi vlč. Ivića Komadina, od 14. do 16. travnja upriličena je duhovna obnova posvećena „Godini euharistije“, koju je papa Ivan Pavao II. proglasio u listopadu prošle godine. Svete mise i obnovu je vodio fra Tadej Vojnović, a dvorana misije svakog je dana bila puna vjernika. O. Vojnović je obnovu završio sv. misama koje je predvodio na tri mjesta u misiji.

Ante Kekez

SINDELFINGEN

Križni put

I ove je godine na Veliki petak, 25. ožujka, Križni put i procesija ulicama Sindelfingena bila u znaku molitve i pokore. U pobožnosti je sudjelovalo oko 800 vjernika. Uz Hrvate sudjelovali su i vjernici drugih materinskih jezika. Pobožno i dostojanstveno kretali su se ulicama Sin-

delfingena, sudjelovali u procesiji noseći križ, molili za mir u svijetu i pjevali korizmene pjesme. Tim vjerničkim ophodom željeli su posvjedočiti svoju vjeru u Krista raspetoga.

Na samom početku Križnog puta voditelj misije fra Marinko Vukman je istaknuo kako je to milost i dar za sve vjernike, ali i za grad Sindelfingen. „Pod Križem obnavljamo svoju vjeru i stvaramo molitveno zajedništvo svih vjernika“, rekao je fra Marinko. Istaknuo je kako su Križni put i Kalvarija škola Isusove ljubavi, koja pokazuje kako se prašta, moli za svoje neprijatelje i žrtvuje za bližnjega.

BERLIN

Duhovna obnova i seminar za ženidbu

Nedavno je u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Berlinu održana preduskrasna duhovna obnova, a vodio ju je fra Petar Lubina iz Splita, urednik lista „Marija“. Tema duhovne obnove glasila je „Godina Euharistije — izvor života i poslanja Crkve“. Podsjećajući da je, prema Papinom pismu „Ostani s nama, Gospodine“, ova godina upravo proglašena „Godinom euharistije“, o. Lubina je u danima duhovne obnove pokušao pojasniti način i važnost pravilnog i potpunog sudjelovanja vjernika u misnom slavlju. „Ponekad vjernici i ne poznaju dovoljno neke dijelove mise. Misno slavlje je naš susret s uskrslim Isusom. Oltar je stol oko kojeg smo svi okupljeni. Pri-
kazanjem darova kruha i vina mi pri-

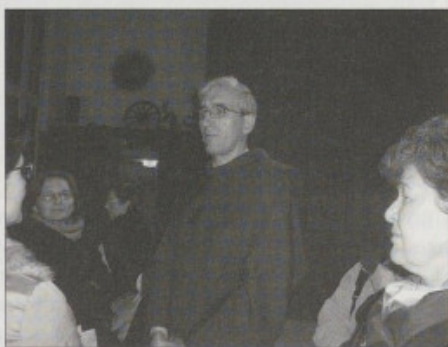
kazujemo i sebe. Donosimo i dio sebe na dar ali i nosimo obvezu živjeti ono što smo skupa doživjeli. Zato nam ne smije biti svejedno koliko poznajemo i kako sudjelujemo u vjerskim obredima i misnim slavljima“, istaknuo je fra Petar Lubina.

Voditelj duhovne obnove je u sve dane stajao na raspolaganju vjernicima i odgovarao na pitanja i nedoumice vezane uz duhovnu i praktičnu stranu sudjelovanja vjernika u misnim obredima.

U Dvorani kralja Tomislava Hrvatske katoličke misije u Berlinu je od 15. do 17. travnja održan seminar za sakrament ženidbe ili priprave za brak. Seminar je namijenjen parovima koji će u ovoj građanskoj godini ući u bračnu zajednicu. Prigodna predava-

nja su održali voditelj HKM Berlin fra Petar Čirko i delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić, koji je mladima, budućim životnim partnerima, govorio o crkvenom pravu i sakramentu braka kao i o zajedničkom životu u obitelji.

Sonja Breljak

Duhovnu obnovu vodio je fra Petar Lubina

SAARBRÜCKEN

Tečajevi hrvatskoga jezika

Već dugi niz godina Odjel slavistike na Filozofskom fakultetu II Sveučilišta u Saarlandu u Saarbrückenu u suradnji s Centrom za strane jezike, pruža mogućnost upisivanja i pohađanja tečajeva za studente. Izbor jezika je zaista velik. Tečajevima su nazočne uglavnom male skupine od nekoliko polaznika s ciljem kvalitetnijeg i produktivnijeg učenja. Zimskoga semestra 2004. godine na početni i napredni tečaj hrvatskoga jezika upisalo se ukupno 18 studenata. Svakoga studenta pojedinačno, na učenje je poticao neki određen motiv: ljepota Republike Hrvatske, godišnji odmor na Jadranu, prijatelj/ica Hrvat/ica i dr.

Nakon pismenih i usmenih ispita, 10 studenata je uspješno završilo zimski semestar i dobilo svjedodžbu s ocjenom izdanom u Centru za strane jezike. Vrijedno je istaknuti da su studenti redovito dolazili na predavanja i izuzetnom marljivošću učili, usvajali i praktično primjenjivali jezično gradivo. Posljedje predavanje u zimskom semestru održano je 17. veljače. Tom prigodom, želeći izraziti svoje dojmove, studenti su napisali osvrt na realizaciju nastave, a potom pogledali DVD o Hrvatskoj. U navedenim pismenim bilješkama studenata da se zamijetiti kako svi žele nastaviti s učenjem u sljedećem ljetnom semestru te rado posjetiti Hrvatsku. U tomu smislu, pokušat će se organizirati izlet ili uključivanje u jedan od projekata Hrvatske matice iseljenika u vrijeme semestralnih praznika.

Lucija Šarčević

Personalne promjene

U nedjelju 10. travnja u Hrvatskoj katoličkoj misiji Singen/Konstanz došlo je do personalnih promjena. Misiju je nakon šest godina napustio fra Stipe Biško, koji odlazi u HKM Zürich. Iz HKM Zürich za novog voditelja misije došao je fra Dinko Grbavac. Svečanu misno slavlje predvodio je fra Stipe, a u koncelebraciji su sudjelovali dekan grada Singena vlč. Heinz Neckermann, delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić te fra Dinko. U ime freiburškog nadbiskupa Roberta Zollitscha imenovanje novog župnika pročitao je dekan Neckermann. Za vrijeme mise novog župnika je u službu uveo delegat Bebić, koji je ujedno održao nadahnutu propovijed o blagopokojnom papi Ivanu Pavlu II.

Od fra Stipe se u ime župljana oprostio Ivan Vranjković, ministranata Mari-na Samardžić, a u ime hrvatske dopunske škole Kristina Dujmović. U Konstanzu je to u ime zajednice učinio Ivan Marić koji je zahvalio fra Stipi na svećeničkom svjedočenju. Nakon svete mise održana je i svečanost u prostorijama misije, koje su tek nedavno dobivene. Objed su pripremili članovi misijskog vijeća i članice „Hrvatske žene“ iz Singena.

Svečanosti se pridružio vlč. Claus Bohner, župnik u župi sv. Josipa u kojoj se Hrvati katolici svake nedjelje okupljaju na misna slavlja na hrvatskom jeziku. On je u svojem govoru zahvalio fra Stipi za dobru suradnju te je poželio neka tako bude i s fra Dinkom. Potaknuti dobrom atmosferom župljanima su se još jednom obratili fra Stipe, zahvalnim oproštajnim govorom te fra Dinko koji je zahvalio svima na izvrsnoj organizaciji, predanom radu, svesrdnoj pomoći. Iskazao je svoju otvorenost za buduću rad i pozvao sve na zajedništvo u budućem radu.

Fra Dinko Grbavac rođen je 10. travnja 1973. godine u selu Grab, župa Veljaci. Osnovnu školu završio je u Vitini, klasičnu gimnaziju u Dubrovniku. Habit oblači na Humcu 1991. Studirao je filozofiju, zatim paralelno te-

Delegat o. Bebić dosadašnjem je župniku o. Biški na svemu zahvalio, a novog je župnika o. Grbavca uveo u službu

Snimio: T. Kardum

ologiju i informatiku u Zagrebu. U razdoblju od 1992.-1998. godine završava školovanje. Za svećenika je zaređen 1998. Tri godine nakon redjenja živi i djeluje na Širokom Brijegu, u gimnaziji i radi s mladima. Godine 2001. je od uprave provincije upućen na postdiplomski studij iz obiteljske psihologije u München. Nedugo zatim zbog novonastalih pastoralnih potreba u Zürichu, tamo je premješten. Tu ostaje do ove nove dužnosti.

Josip Mijić

FRANKFURT NA MAJNI

Ivan Pavao II. i bl. Stepinac – velikani duha

Misu zadušnicu za blagopokojnog Svetoga Oca Ivana Pavla II. predvodio je u subotu 9. travnja u punoj crkvi sv. Ante u Frankfurtu mons. dr. Juraj Batelja, postulador za problašenje svetim bl. kardinala Alojzija Stepinca, a u koncelebraciji je bio i župnik ovdajne Hrvatske katoličke župe „Otac Ante Antić“ fra Petar Vučemilo. Mons. Batelja je u propovijedi govorio o važnosti toga velikoga Pape za opću Crkvu i Crkvu u hrvatskom narodu, posebno

podsetivši na Papinu zauzetost oko priznanja Hrvatske te njegove pohode Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Više je svećenika bilo na raspolaganju za sakrament sv. ispovijedi kojemu je pristupio veliki broj vjernika.

Posebno je bilo svečano na misnom slavlju u nedjelju 10. travnja koje je u punoj katedrali sv. Bartolomeja u Frankfurtu predvodio mons. Batelja u koncelebraciji s o. Vučemilom. Mons. Batelja je u propovijedi osvijetlio likove

bl. Alojzija Stepinca i Svetoga Oca Ivana Pavla II. Posebno je istaknuo kako je ono što povezuje i jednoga i drugoga živa vjera iz koje su crpili nadahnuće u svom životu, obadvojica živeći u na svoj način teškim vremenima. „Obadvojica su znali da sve prolazi, a Bog i njegovo živo Evanđelje ostaje“, istaknuo je mons. Batelja, koji je ovoga puta posebno pohvalio živu i raspjevanu frankfurtsku hrvatsku zajednicu.

(A. P.)

OBAVIJEŠTI

• **14. Hrvatski folklorni festival** održat će se u subotu 11. lipnja u Stadthalle Hilden, Fritz-Gressard-Platz 1, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda i Hrvatske katoličke misije Düsseldorf. Početak programa u 15.30. U zabavnom dijelu nastupaju pjevači Dražen Zečić i Krunoslav Kićo Slabinac te humorist Tomislav Žižić.

• **33 hodočašće Hrvata u Birmu** u Švicarskoj održat će se na svetkovinu Presvetog Trojstva 22. svibnja. Sv. misa počinje u 11 sati.

• **Odlazak u Bleiburg u povodu 60. obljetnice Bleiburške tragedije** organizira Hrvatska kulturna zajednica Mannheim. Polazak autobusa iz Mannheima (ADACPLATZ) je 13. svibnja u 20 sati. Daljnje obavijesti na tel. 0621 312999.

• **Susret svih pitomaca subotičkog sjemeništa „Paulinum“** održat će se u utorak 28. lipnja u Subotici. Prijave: Andrija Aničić, Beogradski put 52, 24000 Subotica, Srbija i Crna Gora, Tel: 00381/24/554-896, Faks: 00381/24/551-036, email: andrija@tippnet.co.yu

IZJAVA APOSTOLSKOG NUNCIJA U BJELORUSIJI MONS. MARTINA VIDOVIĆA

Ivan Pavao II. – primjer vjere i čovjekoljublja

Apostolski nuncij u Bjelorusiji ninski naslovni nadbiskup Martin Vidović izjavio je 3. travnja za „Hinu“ kako je duboko potresen viješću o smrti Svetoga Oca Ivana Pavla II.

„Čim sam čuo tu tužnu vijest, služio sam svetu misu moleći za dragoga Pokojnika i, istodobno, zahvalivši Bogu na njegovu daru zvanome Ivan Pavao II., daru Crkvi, svijetu, hrvatskome narodu i svim ljudima dobre volje“, izjavio je nuncij Vidović koji je bio u najbližoj pratnji Pape tijekom triju njegovih pastoralnih pohoda Hrvatskoj i dvama BiH.

„Izgubili smo prijatelja na zemlji, ali smo dobili još jednoga novoga zagovornika na nebu“, rekao je, napomenuvši kako nas je napustio čovjek koji je bezbroj puta očitovao svoju ljubav prema svim ljudima i narodima, pa tako i prema našem hrvatskom narodu.

„Ljubljeni puče hrvatski“, te riječi koje je izgovorio u Zadru, kako napominje nuncij, sažetak su svih onih riječi iskrene očinske ljubavi koju je pokazao prema našem hrvatskom

ka podudarnost je slučajna, ali riječ je o znakovitim podudarnostima, drži vatikanski veleposlanik u Bjelorusiji.

„Jednostavno rečeno, Ivan Pavao II. je bio onakav kako smo ga zvali zbog njegove službe — Sveti Otac. Dok je bio s nama bio je te i sada ostaje za sve primjer vjere i čovjekoljublja. Bio je to čovjek ljubavi, pravde i mira. Crkva je u Ivanu Pavlu II. imala velikoga papu. Svijet je u njemu imao velikoga graditelja mira, promicatelja ljudskih prava i dostojanstva svakoga čovjeka i svakoga naroda, zaštitnika potlačenih i obezpravljenih, zagovornika suradnje i ravnopravnosti velikih i malih, bogatih i siromašnih“, ističe nuncij. Napominje kako Crkva u Hrvata i hrvatski narod uopće te svi stanovnici u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini u njemu su imali istinskoga prijatelja, koji je pokazao svoju blizinu onda kada je bilo najteže: u nedavnome strašnom agresorskom ratu, koji je zahvatio tamošnje drage krajeve.

Neki su mu već dali naziv Ivan Pavao Veliki, svrstavši ga tako u velike crkvene i svjetske povijesti, ka-

znak svoje posebne ljubavi i očinske skrbi“, tvrdi, napominjući kako se svaki put rado odazvao pozivima da dođe u pohod. Bilo mu je žao pak što ne može doći u ostala mjesta kamo je bio pozivan i kamo su ga očekivali otvorena srca i raširene ruke, kaže.

Napominje kako je od svih mjesta koja je pohodio 2003. posebno oduševljen bio Dubrovnikom. „Svjedoče to i one njegove riječi na kraju svečane svete mise na gruškoj obali kao i pristanak da bude počastni građanin Dubrovnika. Od pohoda pak 1998. uz Mariju Bistricu i Žnjan u Splitu posebno ga je oduševio Solin. Od pohoda 1994. Zagrebu posebno ga se je dojmilo sveto bogoslužje s nepreglednim mnoštvom ljudi na zagrebačkome hipodromu. Iz Sarajeva pak koje je pohodio 1997. posebno u srcu nosi ono što je doživio na nogometnome igralištu za vrijeme svete mise i što je vidio i osjetio prolazeći sarajevskim ulicama. I uvijek je spominjao kako nije mogao pohoditi Sarajevo 1994. što je inače žarko želio kako bi još više pridonio miru ugroženu ratom“, izjavio je nuncij.

Podsjeća kako je hrvatske katolike obdario i s dva svetca: svetim Leopoldom Bogdanom Mandićem i svetim Markom Križevčaninom, te s troje blaženika: blaženim Alojzijem Stepincom, blaženom Marijom Propetoga Isusa Petković i blaženim Ivanom Merzom. Hrvatskim je katolicima također darovao i četiri kardinala — Franju Kuharića 1983., Vinka Puljića 1994., Josipa Bozanića 2004. i Josipa Uhača koji je umro 1998. upravo na dan kada je Sveti Otac najavio da ga kani imenovati kardinalom, dodao je.

„Za dobre ljude, kao što je Ivan Pavao II., zna se reći da su bili bolji nego li rođeni otac. To vrijedi i za Ivana Pavla II. i hrvatski narod i sve stanovnike Republike Hrvatske kao i Bosne i Hercegovine. Zahvalit ćemo mu pravo jedino ako li ostanemo vjerni onome što je naučavao i za što je svjedočio svojim životom i radom. To je inače naš dug. A prijatelju se ne može ne uzvratiti prijateljski i s ljubavlju“, kaže apostolski nuncij Martin Vidović.

(Hina)

„Izgubili smo prijatelja na zemlji, ali smo dobili još jednoga novoga zagovornika na nebu“, rekao je apostolski nuncij u Bjelorusiji Martin Vidović, napomenuvši kako nas je napustio čovjek koji je bezbroj puta očitovao svoju ljubav prema svim ljudima i narodima, pa tako i prema našem hrvatskom narodu.

narodu, a izgovorile su ih usne očitujući ono što mu je bilo u srcu.

Smatra da ćemo svi biti jednodušni u ocjeni da se Ivan Pavao II. istaknuo svetošću života i da je zapravo preminuo svetac.

„Preminuo je onako kako je i živio — preminuo je, pučki rečeno, na glasu svetosti. Sav je svoj život stavio pod zaštitu Presvete Bogorodice i njoj ga je posvetio, što je pokazao i svojim geslom: 'Totus tuus — Sav Tvoj!',“ kaže nuncij, dodajući kako je preminuo u dan koji je po staroj katoličkoj predaji posvećen Presvetoj Bogorodici, i istodobno u predvečerje nedjelje Božjega milosrđa kojom se završava osmina Uskrsnuća Gospodnjega. Sva-

že, dodajući kako je to prvo učinilo rimsko sveučilište La Sapienza o 300. obljetnici svojega osnutka, a potom je to učinio i banjalučki biskup Franjo Komarica 22. lipnja 2003. u prigodi njegova pastirskoga pohoda Banjalučkoj biskupiji.

Nuncij podsjeća kako je njegova izravna suradnja s Papom počela 1987. i doživjela je vrhunac u njegovim trima pastirskim pohodima Republici Hrvatskoj — 1994., 1998. i 2003., te dvama pohodima Bosni i Hercegovini — 1997. i 2003.

„Posebno mu je bilo drago što je hrvatskim katolicima mogao pokloniti svoje 100. apostolsko putovanje izvan Rima i Italije. Učinio je to kao

Otajstvo svećeničkog zvanja

Nema sumnje da svećenik s cijelom Crkvom ide u korak s vlastitim vremenom i da postaje pozoran i dobronamjeran, no ujedno kritičan i budan slušač onoga što sazrijeva u povijesti. Sabor je pokazao kako je moguća i potrebna obnova u punoj vjernosti Božjoj Riječi i tradiciji. Međutim, s one strane potrebne pastoralne obnove, uvjeren sam da se svećenik nimalo ne treba bojati biti „izvan vremena“, jer je ljudsko „danas“ svakog svećenika uključeno u „danas“ Krista Otkupitelja. Najveći je zadatak za svakog svećenika u svakom vremenu, pronaći iz dana u dan taj svoj svećenički „danas“ u Kristovu „danas“, u onom „danas“ o kojem govori Poslanica Hebrejima. To Kristovo „danas“ je uronjeno u cijelu povijest — u prošlost i u budućnost svijeta, svakog čovjeka i svakog svećenika. „Isus Krist jučer i danas isti je — i uvijek“ (Heb 13,8). Dakle, ako smo uronjeni s našim ljudskim, svećeničkim „danas“ u „danas“ Isusa Krista, nema opasnosti da se postane od „jučer“, zaostao... Krist je mjera svih vremena. U svom božansko-ljudskom, svećeničkom „danas“, u korijenu se rješava sva antinomija — nekoć tako sporna — između „tradicionalizma“ i „progresizma“.

Kada bi se analizirala očekivanja suvremenog čovjeka u odnosu na svećenike, vidjelo bi se da duboko u njemu postoji samo jedno veliko očekivanje: on je žedan Krista. Ostalo — ono što služi na ekonomskom, društvenom, političkom planu — može zahtijevati od tolikih drugih. Od svećenika traži Krista! A to od njega ima pravo očekivati i ponajprije preko navještaja Riječi. Prezbiteri — poučava Sabor — „kao prvu obvezu imaju onu navješćivanja svima Božje Evanđelje“ (Presbyterorum ordinis, 4). Međutim, navještaj cilja na to da se obistini čovjekov susret s Isusom, naročito u euharistijskom otajstvu, živom srcu Crkve i svećeničkog života. To je otajstvena, čudesna moć koju svećenik ima u odnosu na Kristovo

euharistijsko tijelo. Na temelju nje on postaje upravitelj najvećeg dobra Otkupljenja, jer ljudima daruje samog Otkupitelja. Slaviti Euharistiju je najuzvišenija i najsvetija služba svakog prezbitera. I za mene je od prvih godina svećeništva slavljenje Euharistije bilo ne samo najsvetija dužnost nego, iznad svega, najdublja potreba duše.

Kao djelitelj sakramenta pomirenja svećenik ispunjava poslanje koje je Krist prenio na apostole poslije svoga uskrsnuća: „Primitite Duga Svetoga: kojima otpustite grijehe, otpuštaju im se, kojima zadržite, zadržani su im“, (Iv 20, 22–23). Svećenik je svjedok i sredstvo božanskog milosrđa! Kako je važna služba ispovijedaonice u njegovu životu! Upravo u ispovijeda-

rokov vizija odjekuje u euharistijskom bogoslužju: Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth. Ple-ni sunt coeli et terra gloria tua. Hos-ana in excelsis.

Istodobno, svećenik svaki dan iznova proživljava silazak te Božje svetosti prema čovjeku: Benedictus qui venit in nomine Domini. S ovim je riječima jeruzalemsko mnoštvo pozdravljalo Krista koji je dolazio u grad dovršivši žrtvu za otkupljenje svijeta. Transcendentalna svetost, na neki način „izvan svijeta“, postaje u Kristu svetost „unutar svijeta“. Postaje svetost uskrsnog otajstva.

U stalnom dodiru s Božjom svetošću, svećenik i sam treba postati svet. Sama ga služba navodi na zauzetost da izabere život nadahnut evanđe-

skom radikalnošću. To objašnjava osobitu potrebu u njemu za duhom evanđeoskih savjeta čistoće, siromaštva i poslušnosti. U tom se obzoru shvaća također i posebna prikladnost celibata. Otuda naročita potreba molitve u njegovu životu; molitva dolazi iz Božje svetosti i u isto je vri-

jeme odgovor na tu svetost. Jednom sam napisao: „Molitva stvara svećenika, a svećenik se stvara molitvom.“ Da, svećenik iznad svega treba biti čovjek molitve, uvjeren da je vrijeme posvećeno prisnom susretu s Bogom uvijek najkorisnije upotrebljeno, jer — osim njemu — koristi i njegovu apostolskom radu.

Ako II. vatikanski sabor govori o sveopćem pozivu na svetost, u slučaju svećenika treba govoriti o posebnom pozivu na svetost. Krist treba svete svećenike! Današnji svijet traži svete svećenike! Samo sveti svećenik može, u ovome svijetu koji je sve više sekulariziran, postati vidljivi svjedok Krista i negova Evanđelja. Samo tako svećenik može postati vođa ljudi i učitelj svetosti. Ljudi, iznad svega mladi, očekuju takvo vodstvo. Svećenik može biti vođa i učitelj u onoj mjeri u kojoj postaje autentični svjedok!

Ivan Pavao II.

(Iz knjige „Dar i otajstvo“, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1996. str. 87-90.)

Samo sveti svećenik može, u ovome svijetu koji je sve više sekulariziran, postati vidljivi svjedok Krista i negova Evanđelja. Samo tako svećenik može postati vođa ljudi i učitelj svetosti. Ljudi, iznad svega mladi, očekuju takvo vodstvo. Svećenik može biti vođa i učitelj u onoj mjeri u kojoj postaje autentični svjedok!

onici ostvaruje se njegovo duhovno očinstvo na najpotpuniji način. Upravo u ispovijedaonici svaki svećenik postaje svjedok velikih čudesa koja božansko milosrđe čini u duši otvorenoj za prihvaćanje milosti obraćenja. Međutim, nužno je da svaki svećenik, služeći braći u ispovijedaonici, znade i sam doživljavati to Božje milosrđe preko vlastite revolte ispovijedi i duhovnog vodstva.

Upravitelj božanskih otajstava, svećenik, posebni je svjedok nevidljivog u svijetu. Doista, on je upravitelj nevidljivih i nemjerljivih dobara koja pripadaju duhovnom i nadnaravnom redu. Kao poslužitelj takvih dobara, svećenik je u trajnom, posebnom dodiru s Božjom svetošću. „Svet, Svet, Svet, Gospodin Bog Sabaoth. Puna su nebesa i zemlja Tvoje slave.“ Veličanstvo Božje je veličanstvo svetosti. U svećeništvu čovjek kao da je uzdignut u područje one svetosti — na neki način dolazi do visina u koje je nekoć uveden prorok Izaija. I upravo ta pro-

XX. SVJETSKI DAN MLADEŽI — KÖLN 2005.

Generacija IP2 – Generacija Pape Ivana Pavla II.

U Köln će doći novi Papa, štoviše domaći čovjek, Nijemac Benedikt XVI. I on govori da je Crkva mlada, obraća se posebno mladima.

Mam potrebu za radšću življenja koju imaju mladi. U njoj se odražava nešto od izvorne radosti koju je Bog imao kada je stvarao svijet. Mladi su moj eliksir. I nisam ja taj koji voli mlade s jednog na drugi kraj svijeta, mladi vole mene, znao bi samouvjereni ali iskreno reći pokojni papa Ivana Pavao II. Uistinu je to bio čudan odnos uzajamne ljubavi. Između starog i bolesnog Pape i mladih, kako onih mladih, tako i onih odraslih. Tko to nije vidio?! Kome to nije zapelo za oko?! Kome su mogle promaknuti suze i vlažne oči, sklopljene ruke na molitvu i pogledi u nebo, grč na licima i klečanje na oporom kamenu na Trgu sv. Petra? Tko je mogao ostati ravnodušan na sve to, sva ta lica mladih ljudi, gotovo djece, i odraslih, nešto starijih mladih?! Legendarne riječi umirućeg Pape: „Ja sam uvijek dolazio k vama, ali sada dodite vi k meni... Hvala vam!“ — bodu u srce. Ako ih nije izgovorio u smrtnoj borbi, onda je zasigurno tako mislio.

I tko je to prvi osjetio?

Upravo mladi! Oni su došli, bodrili svoga Papu, svoga Oca i prijatelja, molili za njega, pjevali mu, trpjeli s njim. Govorili su to i transparenti: „Siamo con te — Mi smo s tobom!“ Jest patetično, ali i istinito i autentično! I kada jednoga dana netko poreda i analizira sve te slike — čuđenje, štoviše nevjerica, bit će još veće. Slike beskrajne tuge, zagrljaja, posljednjeg pogleda prema papinskim odajama te kasnije prema odru premuloga Pape. Momak u zagrljaju ne može utješiti djevojku, koja tuguje kao za rođenim ocem. Ruka na licu, suza u oku, krunica ili križ u ruci, goreća svijeća, nacionalna ili vatikanska zastava... Majka ne može utješiti dijete. Ne, nije bilo gladno niti žedno, nije bilo ni bolesno. Dijete je bilo — tužno... Jedan dječak se, gotovo pogibeljno, drži za kolonadu i baca pogled na Papino mrtvo tijelo... Njoj je 17 godina, a u redu čeka 20 sati da vidi mrtvoga Papu i oda mu počast. Usto će, kaže, djeci, unucima i svima pričati da je bila u Rimu, u Vatikanu, kada je umirao papa Ivan Pavao II. Veliki... A mladi policajac,

zgrčena lica, s rukom na čelu na pozdrav, mrtvome Papi, kojega je zasigurno više puta tako i ranije živa pozdravljao. Sada je to posljednji pozdrav Papi — istinskom prijatelju mladih. Koji gubitak! Na tom svetom Trgu ispred vebne bazilike svetoga Petra mladi ipak samo ne tuguju. Oni se odmah aktiviraju: dijele čaj, smiju se, pjevaju, kliču, mole, pomažu bolesnima, dočekuju hodočasnike... Upravo onako kako bi to i pokojni Papa htio.

I tako diljem svijeta, ne samo u Rimu. Mala palestinska kršćanska ministrantica u dubokoj molitvi služi na misi za Papu, a mlada palestinska kršćanka sa strahopočitanjem dodiruje Papinu sliku u Ramallahu. U Moskvi tuguje mladi kršćanin. Još da je Papa stigao u Moskvu! Jedno od rijetkih neostvarenih putovanja. Šteta! U Za-

Mnogi su uvjereni da će Susret u Kölnu biti osobiti rekvijem mladih cijeloga svijeta Ivanu Pavlu II., ali će ovacije sigurno doživjeti i Benedikt XVI.

grebu tisuće svijeća ispred katedrale. More suza. Svaki stan, svaka kuća, kao da je izgubila člana obitelji. Hrvatska ga neće i ne može zaboraviti, poglavito ne Zagreb one strašne ratne, a ipak čudesne godine Gospodnje 1994. godine. I opet osobito mladi! Kao što ga neće zaboraviti Rijeka, Osijek, Zadar, Dubrovnik, Đakovo... U Sarajevu, ispred crkve sv. Ante, mlada muslimanka s djetetom plače za Papom, koji je volio Bosnu i Hercegovinu, u koju je, unatoč svemu i svim otporima dva puta uspio doći. Jasno je da su ga i na Koševu u Sarajevu i u Banjoj Luci najoduševljenije dočekali upravo mladi. I Papi i njima bilo je studeno, ali je u srcu bilo — i ostalo — toplo. Zemlja koju je posljednja bosanska kraljica Katarina predala Papi, ovoga Papu ne smije zaboraviti. Jasno je da mu mi hrvatski katolici dugujemo posebno zahvalnost. Gdje bismo bili da Karol Wojtyła nije postao Ivan Pavao II.?

Sjećanja na Svjetske susrete mladih, koje je on potaknuo, osobito bole ovih dana. Rimski studenti, čekajući u

redu da vide pokojnoga Papu, izjavljuju: „Radovali smo se susretu s Papom u Kölnu. Mi smo već bili u Torontu i Izraelu. Nekako pripadamo onima koje ovdje zovu „Papa boys“ ili „Papa girls“. Slike s tih susreta (Rim, Pariz, Manila, Denver, Toronto itd.) pokazuju donekle zašto su mladi voljeli pokojnoga Papu. On je bio njihov, a oni njegovi. Mladi! — njegova duhovna djeca! On, njihov Papa, njihov dobri otac, blaga pogleda, smjerne ruke, mila glasa... On je tu bio samo za njih: upravo kao dobri otac, otvoren, blag, iskren, nježan, premda stariji od njih i drugačijega položaja — ipak jedan od njih. „Zovite me Karol“, govori mladima u Manili. Zvuči prejednostavno, ali je ipak nevjerovatno. Zna on da je mladima nezgodno izgovarati preteške naslove kao „Vaša Svetosti“, „Sveti Oče“, pa im veli da ga zovu — Karol. S mladima na ti! Oni — njegov eliksir. On — njihov oslonac i orijentir. Nije se stidio da mu pomognu, da ga pridrže, da ga vode. Te slike ne blijede. Tko tu koga vodi? Mladi starog i bole-

snog Papu ili Papa njih?

Ivan Pavao II. bio se prvi prijavio na Susret mladeži u Kölnu. Bog je odlučio drugačije. Mladi i to razumiju, iako tuguju. Oni su ipak htjeli biti sa svojim Papom, onako sami s njim, kako su i navikli. Izrazi tuge i sućuti sa svih strana svijeta mladih iskazuju upravo to. U Köln će doći novi Papa, štoviše domaći čovjek, Nijemac Benedikt XVI: I on govori da je Crkva mlada, obraća se posebno mladima. No, mnogi su uvjereni da će Susret u Kölnu biti osobiti rekvijem mladih cijeloga svijeta Ivanu Pavlu II., ali će ovacije sigurno doživjeti i Benedikt XVI.

Mnogi su sociolozi, analitičari, psiholozi, novinari i drugi pokušali objasniti uzajamni odnos mladih i pokojnoga Pape. Napisane su već studije, stručni prilozi, novinski članci... Kada se te mlade pita, što im znači Papa, oni kažu: „Sve!“ Kada ih se pita, zašto su tužni, zašto idu u Rim, zašto mole, odgovor: „Jer ga volimo.“ Mladi su voljeli pokojnoga Papu. I vjerovali mu, makar ne slijedili sve što je govorio. ►

Andeo strahopoštovanja

Priredio:
Jozo Župić

|| Želim da i sam postaneš anđeo strahopoštovanja za druge i da svoje bližnje naučiš gledati očima anđela. ||

U riječi strahopoštovanje povezani su strah i poštovanje. Ovdje se pod strahom ne misli na strah od ljudi ili opasnih situacija, nego bojazan, koja nije nametljiva i drži se dužnog odstojanja. Osjećaj strahopoštovanja potječe iz religioznoga područja. „To je osjećaj nepristupačno – svetoga, koje je već zarana okruživalo sve izvišeno, moćno, divno“ (Romano Guardini). Onaj tko je pun poštovanja ne prisvaja ono čemu se divi. On se mnogo više povlači. Iskazuje čovjeku, stvorenju, svemu čemu se divi, dužnu počast. Ne želi nametljivo prodrijeti u tajnu čovjeka. Ne dira tajnu. Romano Guardini misli, da svaka stvarna kultura počinje time, da se čovjek povuče, da osobi iskaže čast, a djelu prizna njegovu ljepotu. Prava kultura potrebna je strahopoštovanja. Anđeli u svim religijama posređuju ljudima osjećaj strahopoštovanja. Pokazuju ljudima da nešto onostranog ulazi u njihov život, nešto što ih se bezuvjetno tiče, nešto što ih nadilazi, pred čime se samo u čuđenju mogu povući. U strahopoštovanju odričem se toga da iskusim sve novosti o nekom čovjeku, da ispitujem najintimnija područja njegova života. Za svetoga Benedikta strahopoštovanje pred čovjekom konačno znači, vjerovati u dobru srž u drugome, vidjeti u drugome božansku iskru, samoga Krista. Ne utvrđujem kod drugih njihove pogreške i slabosti, nego gledam dublje. Prepoznajem iza njegovih mnogo puta nedobrobnih fasada njegovu vlastitu čežnju. U dnu svoga srca svaki čovjek čezne za tim da bude dobar. Ne tajim zlo, koje vidim da ljudi čine. Ali ne osuđujem čovjeka. Pokušavam gledati iza kulisa zla. Tu spoznajem da nitko ne čini zlo iz veselja, nego uvijek iz očaja, kako je jednom rekao Albert Görres, minhenski prihijatar. Strahopoštovanje je povezano s pažnjom. Ne pazim na čovjeka zbog njegova djela, nego jer je čovjek. Ako ljudi osjete da su zapaženi, podižu se. Opet otkrivaju svoje božansko dostojanstvo. Još se danas sjećam kako je argentinski prijatelj rekao o mome ocu: „Kod njega se osjećam zapažen.“ To bijaše za njega u tuđini važno iskustvo da nije označen kao stranac, nego se osjećao kao zapažen čovjek. Strahopoštovanje pazi na granice, koje drugi postavljaju. Ono pazi na intimnost čovjeka. Takvog anđela strahopoštovanja trebali bismo danas u vremenu, u kojem se želi puno senzacijske pohlepe u javnom životu, a prije

svega iznošenje u javnost ono najosobnije kod čovjeka. Strahopoštovanje stvara ozračje finog osjećaja i životne zaštite, nježnosti i pažnje, koja nam čini dobro. U njemu se osjećamo kao ljudi s nepovredivom čašću. Strahopoštovanje je povezano i s veličinom. Danas postoji strast da se velikog uvuče u prljavo. Manje vrijedni ne može izdržati da postoji prava ljudska veličina. Dakle, mora pokazivati slabosti, kako bi samom sebi dokazao, da ne može biti nikakve ljudske veličine, i tako se opravdao u svojoj banalnosti. U strahopoštovanju cijenim vrijednost veličine, ona me raduje. U čemu se radujem, i sam imam udjela na veličini kojoj se divim. Strahopoštovanja nema samo pred velikima, nego pred malenima, pred nejakima, pred ranjenima. Strahopoštovanje prepoznaje božansko dostojanstvo, koje svijetli u nagrđenom licu izmučenoga. Tko iskorištava nemoć čovjeka, taj je besraman. Taj ponižava čovjeka. Strahopoštovanje uzvisauje čovjeka. Daje mu prostor u kojem otkriva u slobodi svoje vlastito dostojanstvo i može se uspraviti. Danas u mnogim prigodama trebamo anđela strahopoštovanja koji klimu senzacijske požude i cinizma mijenja u pažnju prema dostojanstvu čovjeka. Kad bi anđeo strahopoštovanja došao na priredbu, tada bi prestalo ogovaranje o drugima, tada bi nastala atmosfera pažnje, u kojoj svatko smije biti sam, u kojoj svatko zna da je zapažen. Kad bi se anđeo strahopoštovanja pojavio na raspravi gradske skupštine, tada bi umuknula uvredljiva predbacivanja zastupnika jedne stranke drugoj. Bili bi saskrinkani kao nepristojni. Ako bi anđeo strahopoštovanja stupio u zajednicu, opala bi radoznalost prodiranja u tajnu svakog pojedinca. Tada ne bismo pokušavali mijenjati drugoga. Opažali bismo ga kao osobu i onakvog kakav jest. Tek u ozračju strahopoštovanja i pažnje one se može izmijeniti, a da se ne mora odreći svoga samopoštovanja. Znaajući za svoje dostojanstvo, može se izmijeniti, može više urastati u lik koji odgovara njegovu božanskom dostojanstvu. Želim ti da živiš uz mnoge anđele strahopoštovanja. Tada će u tebi rasti osjećaj za duboku tajnu koja je u tebi. Iskusiš čes što znači biti čovjek. Zbog toga ćeš se radovati. Želim da i sam postaneš anđeo strahopoštovanja za druge i da svoje bližnje naučiš gledati očima anđela. Tada ćeš otvoriti prostor za druge u kojemu će moći biti oni sami. ■

► Oni su njime bili fascinirani. Neki misle da mladi ne znaju reći svoje razloge za to, ali su ih sami mladi demantirali tvrdeći da dobro znaju zašto i za kim tuguju. Jer, on je bio pošten, otvoren, izravan, do kraja mlad u duhu, topao, atraktivan, jake volje, autentičan. On nije prodavao ideologiju, nego je svjedočio pravu poruku, istinu. Poljski novinar S. Holownia napominje da će doći vrijeme kada će sociolozi govoriti o „Generaciji IP 2“, o generacijama mladih ljudi koji su rasli i odrasli s Ivanom Pavlom II: Ta generacija konačno

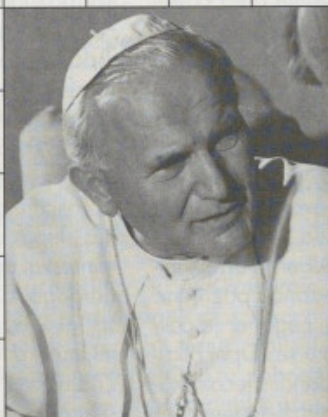
skida s postolja tzv. Generaciju X (po D. Couplandu, od 1961. do 1981.). Generacija IP2 je bez ideala (Maslowska), ali joj ih je pružio Papa: borac za mir i slobodu, za vjeru u Isusa Krista, a protiv konzumizma i čudorednog razvrata. Čak i oni mladi koji nisu bili praktični vjernici priključili su se marševima šutnje i molitve i išli u crkve. Osobna pisma svjedočenja o obraćenjima već su tu. Danilea Vodisch iz Hennefa piše: „Imam 21 godinu, katolički sam krštena. S Crkvom nikada nisam imala neke veze. Kada je umro taj čudesni čov-

jek, koji se brinuo za sve ljude na svijetu, i kada je pala rečenica: „Ja sam uvijek dolazio k vama, ali sada dodite vi k meni“, bila sam pogođena. Sada sam zaključila posve se vratiti svojoj vjeri. Vjerujem da je to ono što je on htio od mene.“ Čudesa se događaju ili su se dogodila. Čudesa po Ivanu Pavlu II: Ljudi mu se već mole. On kao zagovornik mora uslišiti tolike suze, tolike uzdahe, uzvratiti na toliku tugu, na toliku ljubav. Ivan Pavao II. Pratić će nas i dalje. Kao sveti dobri prijatelj i naš Papa. T. G.

Papa Ivan Pavao II.

Rješenje pošaljite najkasnije do 22. svibnja 2005. godine

Mariofil Soldo	Ime i prezime Ivana Pavla II	Indikatori	Mitološki tesalski kralj	Dati zadnju ... krvi	„Ocean“	Walter Neugebauer	Sirna strana brda i planine	Tor	Poprište (krvavo ...)	Robert Jarni	Karikaturist Reisinger	Koji se ne po navlja	Otok kod Sardinije	Patuljak
Zaređen za svećenika u							Stanovnici Arktike							
Grčka prvotna muza pjevanja					Uzvik Ivana Pavla II	Žitelji Amerike								
Brklja					Vrsta, pasmina	Kidnapiran				Osjetilo dodir				
„Opto-galvanic effect“				Gradić u Albaniji	Skr. Jemen					„Niža tarifa“	Osobna zamjenica	11. Enciklika (1995.)		
Ploviti zrakom								Štene						
Jean Nicot			Isposnik, asket					Igor Serdar			Vanja Ojđanić-Rogošić			Pratoc ljudskog roda
Povući se u samoću			Muslim. ime								Sprava za rezanje duhana			
Češki tenisač Tomas				„Karat“	Gitarist Santana					Nikola Ljeskov			Kisik	Grabežljiva ptica
Španjolska		Acika od milija	Bijela morska ptica							Uzvik opasnanja konjskog hoda				
Gnjetao										Adamo-va rajska družica				Glumica Begović
Walter Lang			Renata Končić	Ante Kovačić						... kao ljubav		Sanja Marin	Zimski ili dubok	
Pojas zemlje uz more (mn.)										Estonci				
Snažno				Jareća vuna	„Anno Domini“	Jadno čeljade	Veznik pri nabranju	Bivša istočna Njemačka policija	Urna	U toj mjeri				
Tonči Trstnjak			10. Enciklika (1993.)	Kamatna ...										Isus
„Years“				Riječni otok	Rijeka u Engleskoj				Uzgoj stoke za klanje			Bartol Kašić	Glumica Naldi	
Vrsta kukca tvrdokrilca						Sinte-tička, tkanina								„Razred“
Najjače karte						Učiniti sitim	Tino Rossi							„Tempo“
„Živa zajednica“	Švedska	Trajaao 1978.-2005.	„Taksa“										Sumpor	„Lumen“
Zakupnica stana									Okruglo slovo		Nizak ženski pjevački glas			

Ugovor o njemačkom mirovinskom osiguranju i Njemačko-hrvatski ugovor o socijalnom osiguranju (2)

Piše:
Stjepan
Herceg

Kad su uvjeti za mirovinu ispunjeni samo na temelju njemačkog mirovinskog staža, najvažnije je za isplatu pune mirovine u Hrvatskoj je li korisnik mirovine hrvatski državljanin. Ukoliko je to slučaj, njemu se prema Ugovoru u načelu u Hrvatskoj isplaćuje puna mirovina. Opet obraćamo pozornost na posebnosti kod mirovina zbog smanjene sposobnosti za privređivanje. Tu može, kao što smo već naveli, doći do ograničenja kod isplate mirovine.

Uvjeti za mirovinu pribrajanjem inozemnog staža

Ovisno o tome, koji je Ugovor primijenjen kod računanja inozemnih razdoblja osiguranja u uvjet staža ili prilikom uzimanja u obzir istih za ispunjenje drugih osiguravajućih pravnih uvjeta za njemačku mirovinu (kod čega državljanstvo nije bitno), u datom slučaju je i isplata mirovine u državi ugovornici ili u nekoj trećoj državi moguća u punom opsegu ili samo ograničeno; utoliko je onda odlučujuće državljanstvo korisnika mirovine. Kod ispitivanja uvjeta mirovinskog staža i mogućnosti isplate mirovine primjenjuje se uvijek samo jedan te isti ugovor. Iako se kod primjene jednog te istog ugovora u pravilu gotovo uvijek isplaćuje puna mirovina, zamisliva su i činjenična stanja kod kojih bi ispunjenje uvjeta bilo dano prema jednom, a isplata, zbog državljanstva bila moguća samo prema drugom ugovoru. U tim bi slučajevima prema njemačkim pravnim propisima nužno došlo do smanjenja mirovine, npr. na 70%.

Ako neki hrvatski korisnik mirovine ima samo njemački i hrvatski mirovinski staž, u pravilu se u Hrvatskoj isplaćuje puna mirovina. Opet navodimo da su ograničenja moguća kod mirovina zbog smanjene sposobnosti za privređivanje.

Boravak u trećoj zemlji

Ugovorom je uređeno da se prema hrvatskim državljanima, koji borave u nekoj trećoj državi treba postupati kao prema njemačkim državljanima.

Time se starosne mirovine hrvatskim državljanima u trećoj državi u pravilu isplaćuju bez ograničenja. Kod mirovina zbog smanjene sposobnosti za privređivanje može doći do problema ako je smanjenje sposobnosti za privređivanje do sada postojalo samo na osnovi situacije na njemačkom radnom tržištu.

Dobrovoljno osiguranje

Uz obvezno osiguranje pri čijoj se ocjeni primjenjuju pravni propisi one države ugovornice na čijem području je osoba zaposlena ili obavlja samostalnu djelatnost, neovisno o državljanstvu, postoji i dobrovoljno osiguranje. Dobrovoljno se u Njemačkoj mirovinski

Povrat doprinosa zbog prestanka zaposlenja u Njemačkoj nije moguć niti Nijemcima niti strancima s boravkom u Njemačkoj, a prema Ugovoru između Njemačke i Hrvatske nije moguć niti za Hrvate s boravištem u Hrvatskoj kao ni za Hrvate s boravištem izvan Njemačke i Hrvatske ako su u njemačko mirovinsko osiguranje uplatili doprinose za najmanje 60 mjeseci.

mogu osigurati sve osobe starije od 16 godina s boravištem u Njemačkoj, bez obzira na državljanstvo, koje prema njemačkim propisima nisu obvezatno osigurane.

Njemački državljani se za vrijeme boravka u inozemstvu mogu dobrovoljno osigurati pod istim uvjetima kao da prebivaju u Njemačkoj. Hrvatski državljani s boravištem u Hrvatskoj, prema Ugovoru se mogu dobrovoljno osigurati kod njemačkog mirovinskog osiguranja samo onda ako su za nje ga djelotvorno uplaćivali doprinose najmanje 60 mjeseci. To vrijedi i za izbjeglice i osobe bez državljanstva koje imaju uobičajeno boravište u Hrvatskoj. Drugi strani državljani s boravištem u inozemstvu prema Ugovoru nemaju pravo na dobrovoljno mirovinsko osiguranje. Dobrovoljno osiguranje nije moguće prije navršene 16. godine života, za vrijeme obvezatnog osiguranja u njemačkom mirovinskom osiguranju niti nakon primitka pune sta-

rosne mirovine. Obveza osiguranja prema hrvatskim propisima ili primanje hrvatske starosne mirovine nije u surotnosti s dobrovoljnim osiguranjem.

Povrat doprinosa iz mirovinskog osiguranja

Povrat doprinosa zbog prestanka zaposlenja u Njemačkoj nije moguć niti Nijemcima niti strancima s boravkom u Njemačkoj, a prema Ugovoru između Njemačke i Hrvatske nije moguć niti za Hrvate s boravištem u Hrvatskoj kao ni za Hrvate s boravištem izvan Njemačke i Hrvatske ako su u njemačko mirovinsko osiguranje uplatili doprinose za najmanje 60 mjeseci. U svim drugim slučajevima, povrat doprinosa dolazi u obzir ukoliko su ispunjeni određeni uvjeti:

a) Ako hrvatski državljani koji nakon prestanka radnog odnosa u Njemačkoj ne odsele u Hrvatsku već u neku treću državu čije državljanstvo ne posjeduju. Uvjet je da više ne podliježu obvezi osiguranja i da nemaju pravo na dobrovoljno osiguranje u njemačkom mirovinskom osiguranju. Ako osiguranik ne podliježe obvezi osiguranja i ako nema pravo na dobrovoljno osiguranje, povrat doprinosa je moguć tek nakon isteka od dvije godine nakon prestanka obveze posljednjeg osiguranja;

b) Za osiguranike koji su navršili 65. godinu života, a nemaju ispunjen opći uvjet staža od 5 godina, pri čemu se u obzir uzima i mirovinski staž u Hrvatskoj;

c) Za udovice/udovce ili siročad ako nakon smrti osiguranika ne postoji pravo na njemačku obiteljsku mirovinu;

d) Za djecu bez jednog roditelja ako nema udovca/udovice. Svota vraćenih doprinosa se dijeli na broj siročadi u jednakim dijelovima.

Važno je znati da se vraćaju samo doprinosi koje je osiguranik sam uplatio bez djela kojeg je uplatio poslodavac. Taj dio naime ostaje mirovinskom osiguranju. Vratiti se mogu samo doprinosi koji su uplaćeni nakon 20.06.1948. godine. Povratkom doprinosa prestaju sve obveze mirovinskog osiguranja prema svojem dotadašnjem osiguraniku.

(Završetak u sljedećem broju)

Karakter

Više volim neobrazovana, a čestita čovjeka, nego obrazovana, a nepoštena.

Petrarca

Naši životi su utjelovljenja naših karaktera.

Sarvapali Radakrishnan

Malodušnost je najveća opasnost.

Fieso Schiller

Karakter nekog čovjeka upoznat ćeš tek kad ti postane pretpostavljeni.

Remarque

Tko pjanu i mahnitu vjeruje, pjanu i mahnito čini i govori.

Marin Držić

Karakter se ne može oblikovati bez patnje, duh bez zadovoljstva.

Ernst Feuchtersleben

Talent se oblikuje u tišini, karakter u bujici svijeta.

J. W. Goethe

Istinoljublje je osnovna i najbitnija crta karaktera. Čovjek koji laže nema karaktera.

Emanuel Kant

Dobre i plemenite obično veoma jako mrze, jer su redovito iskreni nazivajući stvari njihovim pravim imenom.

Pensieri Leopardi

Čovjek bez karaktera jest kao dovilja bez mlijeka, kao vojnik bez oružja, kao putnik bez novca.

Louis-Auguste Petiet

Slab talent malo koristi kulturi, ali rdav karakter joj mnogo škodi.

Stanislav Šimić

Dobar karakter vrijedi više nego najljepše lice.

Vijetnamska narodna uzrečica

Duševna snaga bez duševne veličine oblikuje zloćudne karaktere.

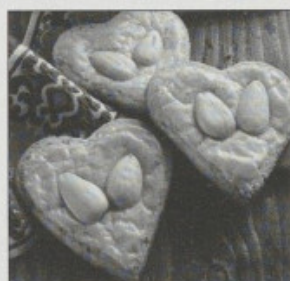
Jarl Julius Web

Tvrdoglavost

Tvrdoglavost je svojstvo nepopustljivog ustrajanja kod neke tvrdnje ili nekog mišljenja usprkos razboritih i logičkih dokaza, potkrijepljenih protutvrdnja ili pouka o neispravnosti nekog stajališta. Ona se javlja i kao neodgovorno opiranje savjetima i odredbama onih, kod kojih opće priznat autoritet jamči za ispravnost njihovih tvrdnja ili zahtjeva. Tvrdoglavost kod djeteta ozbiljna je smetnja za njegov normalan obrazovni razvoj. Iako se formiranje vlastitog suda smatra sastavnim dijelom obrazovnog cilja, ipak se — poglavito kod djeteta, koje još nema dosta iskustva — kruta svojeglavost mora smatrati nezdravom pojavom, koja ometa, a katkada i onemogućava školski i obiteljski odgoj. Treba ipak uvažiti, da je tvrdoglavost često samo posljedica nekih negativnih tjelesnih pojava kao mlitavosti, umornosti ili opće razmaženosti. U takvim prilikama često uspijeva tvrdoglavost

otkloniti tjelesnim mirovanjem ili dobrim snom. Mnogo su teži slučajevi, gdje postoji trajna neuvidavnost i okorijelo protivljenje, koje kulminira u tvrđenju „ja sam bolji“. Stanje pogoršava kada roditelji ovakve pojave tumače kao izraz neke naročite „jake volje“ svojega djeteta ili kao „pravo djeteta“. Oni ne pomišljaju na to, da popuštanje u tom pravcu može uroditi kasnije karakternom manom, koja čovjeku, jer „uvijek sve zna bolje“, otežava normalno djelovanje u društvu i među kolegama u zvanju. Ovakvi ljudi uvijek će uz podatljive i popustljive ostati u pozadini. U životu djece i mladih, ukoliko se pojavi tvrdoglavost u vezi s pitanjima o neznatnim stvarima, dobro je vješt načinom svratiti njihovu pozornost na stvari, koje su za njih zanimljive i važnije i kod kojih se može računati na njihovu prirodu. Nažalost, stariji to rijetko uviđaju nastojeći pod svaku cijenu provesti baš svoju volju. ■

Slatka srca s bademima

valjajte tijesto debelo 1/2 cm i kalupčićem izrežite 60 srca. Polegnite ih na lim. Umotite drugi žutanjak, pa njime premažite srca i na svako stavite po 1 raspolovljeni badem. Pecite ih 10-12 minuta na srednjoj prečki.

Neka se srca malo ohlade na limu, zatim ih još tople nožem pozorno skinite s lima i poslažite na rešetku da se dokraja ohlade. ■

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

D	O	M	I	N	I	K	A	N	S	K	A	□	K
O	Z	A	K	O	N	I	T	I	□	O	P	A	L
K	A	T	A	R	I	N	A	□	O	R	A	D	A
A	N	E	R	A	□	O	M	A	N	□	R	O	R
Z	A	R	□	C	O	L	A	R	I	C	A	□	I
I	K	I	Ć	□	K	O	N	A	K	□	T	□	N
V	O	J	□	G	O	G	I	□	S	T	I	P	E
O	T	A	D	A	□	R	□	A	T	□	□	□	□
S	O	L	I	N	□	E	K	S	□	□	□	□	□
T	R	□	N	U	□	Č	A	T	O	□	□	□	□
□	S	V	A	T	□	O	R	I	S	□	□	□	□
I	K	A	M	O	□	R	O	R	A	□	□	□	□
S	A	N	O	□	E	L	I	N	□	□	□	□	□
I	□	A	M	A	R	O	□	R	O	D	I	C	A
P	E	D	E	S	E	T	G	O	D	I	N	A	□
A	N	I	T	A	□	A	N	K	I	C	A	□	S
T	□	N	A	S	E	R	□	A	N	A	□	S	R
I	L	I	R	I	J	A	□	D	I	□	D	A	N
□	A	T	□	N	E	K	R	E	T	N	I	N	A

Nagrađen: Mijo Stjepanović, Zagreb, Hrvatska

Drugo mjesto i srebrnu medalju osvojila je ekipa HKM Frankfurt III.

Treće mjesto i brončanu medalju osvojila je ekipa HKM Augsburg. Na slici sa s. Ines Marić.

Pobjednici

21. Biblijske olimpijade –

ekipa HKM Main-Taunus/Höchstaus VII.